

بعاد و مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها مطالعه‌ای مبتنی بر روش فراترکیب

مجید دارابی^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۲/۱، تاریخ پذیرش: ۸/۱۰/۱۴۰۰

DOI: 10.22047/ijee.2021.282411.1827

چکیده: یکی از مأموریت‌های مهم دانشگاه‌ها انجام آموزش است و مهم‌ترین عامل تحقق این مأموریت، هیئت علمی است. برای بهبود وضعیت آموزشی اعضای هیئت علمی، عواملی چند دخیل هستند. هدف پژوهش حاضر شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر این موضوع بر اساس روش فراترکیب است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که این مؤلفه‌ها در ابعاد ۱- صلاحیت ارتباطی و اجتماعی (توان و مهارت ارتباطی، احترام و گشاده‌رویی، در دسترس بودن، زمینه‌سازی مشارکت دانشجویان و شاگردپروری) ۲- صلاحیت تخصصی (اشراف و تسلط بر موضوع (توانایی علمی)، دانش‌پژوهی و جستجوگری علمی، منبع شناسی تخصصی، تعامل با دانشجوها و تعهد به دوره و رشته) ۳- صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای (مهارت ارائه، طراحی و سازماندهی، مدیریت و رهبری محیط آموزشی، مهارت ارزشیابی و تسهیل یادگیری و تفکر در دانشجوها ۴- صلاحیت فردی / شخصیتی ویژگی‌های شخصیتی مناسب، علاقه‌مندی به تدریس و آموزش، رعایت اصول ارزشی و هنجره‌های اخلاقی، دینی، فرهنگی، قانون‌مداری، تجربه و سابقه تدریس، کسب رضایت‌مندی دانشجویان، مسئولیت‌پذیری در تدریس، مدیریت زمان، مدیریت تفاوت‌ها و اختلافات و ویژگی‌های جمعیت‌شناسختی و ۵- شرایط محیطی و مدیریتی (فضا، دانشجو، امکانات و تجهیزات و حمایت مدیریتی) طبقه‌بندی می‌شود.

واژگان کلیدی: آموزش، کیفیت، اعضای هیئت علمی، فراترکیب

۱. مقدمه

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، همواره به عنوان مهم‌ترین مراکز اندیشه‌ورزی و تولید علم، وظایف و نقش‌های مختلفی بر عهده داشته و روزبه روز این نقش‌ها پیچیده‌تر، سنگین‌تر و متغیرتر از گذشته شده است (Marufi, 2007). در کنار نقش‌ها و کارکردهای مختلف، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، مانند دیگر نظام‌های اجتماعی بر اساس سطح پیشرفت و نیازهای جامعه، مأموریت‌هایی مختلفی بر عهده دارند و می‌توان آن‌ها را در پنج مأموریت یا وظیفه ترسیم کرد که عبارت‌اند از: ۱-آموزش-۲-پژوهش-۳-خدمات-۴-تولید و نشر علم و ۵-رشد حرفه‌ای (Niazi & AbuNouri, 2017; Quoted in Jabbari, 2014).

اگرچه این مأموریت‌ها ممکن است از جامعه‌ای به جامعه‌ای دیگر یا دانشگاهی به دانشگاه دیگر متفاوت باشد، ولی غالب صاحب‌نظران سه مأموریت اصلی دانشگاه‌ها را شامل آموزش^۱، پژوهش^۲ و خدمات^۳ می‌دانند. هر یک از این مأموریت‌ها از اهمیت خاصی برخوردار بوده و بی‌توجهی به هر یک از آن‌ها ممکن است زیان‌های جبران ناپذیری برای جامعه به دنبال داشته باشد (Marufi, 2008). از سه مأموریت یا کارکرد ذکر شده، مأموریت یا کارکرد آموزش، به طور خاص، مسئله‌ای است که همواره برای دانشگاه‌ها مطرح هست (Jabbari, 2014). آموزش فرایندی است که در آن فرآگیر و آموزشگر درگیر فعالیت‌های متقابل هستند و در یک محیط صمیمی و با تفاهم سعی می‌کنند که پدیده‌های عالم را بشناسند و بر دانایی‌ها و آگاهی‌های خویش بیفزایند (Zamanipour, 2008; Quoted in Derakhshani, 2013).

طی چند سال گذشته شرایط کارکردی و ساختاری مؤسسات آموزش به طور ریشه‌ای تغییر کرده است. نظام‌های نخبه‌پرور، جای خود را به نظام‌های فرآگیر داده و محیط‌های یاددهی - یادگیری عمیقاً در حال دگرگونی بوده است، فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات به عرصه آمده و آموزش عالی هم در سطح ساختار سازمانی و هم در سطح فرایندهای عملیاتی، با عوامل چالش برانگیزی دست به گیریان شده است (Massy quoted in Faraskhah, 2006) و این امر دانشگاه‌ها را با موضوعاتی از قبیل کارآمد بودن، حرفة‌ای شدن، کنترل کیفیت، مناسب بودن، همکاری‌های بین‌المللی و عدالت آموزشی (Marufi, 2008)، مواجه نموده است. از طرف دیگر نظام آموزش عالی خود با مسائل زیادی مواجه هستند، از جمله کثرت مؤسسات آموزشی، افزایش تعداد دانشجویان، وجود خیل عظیم دانش‌آموختگان بیکار (Masoomi Fard, 2013)، نارضایتی دانشجویان و دانش‌آموختگان از کیفیت پایین فرایندهای تدریس و ارزیابی، ناتوانی آموزش در جهت شکل‌دهی یادگیری مستقل و فعال (در دانشجویان)، عدم مشارکت (دانشجویان) در فرایند یادگیری، معیارهای غیرشفاف (Khoran, 2013)، کاهش منابع مالی و فشار از سوی جامعه جهت مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی (Mohammadi, 2005)، ناتوانی در تولید دانش نظری، کاربردی نبودن آموزش‌های دانشگاهی، فقدان رابطه مناسب دانشگاه‌ها و سایر بخش‌های

اجتماعی، بی توجهی به برخی کارکردهای مهم دانشگاهها، تعدد مراکز تصمیم‌گیری و وجود متولیان متعدد (Marufi, 2008) و... بدون شک مسائلی از این قبیل در کارکرد بهینه دانشگاه‌ها تأثیر گذاشته و باعث می‌شود انتظارات و توقعات از عملکرد آن‌ها، به خصوص در زمینه کیفیت آموزش، برآورده نشود. دغدغه‌مندی کیفیت در فعالیت‌های آموزشی و... در سطح کلان نظام آموزش عالی هم، امری مقطوعی است. توجه به نیازها و انتظارات افراد ذی نفع، دارای ارزش آن چنانی نیست. واحد متولی و درگیر، در زمینه کیفیت فعالیت‌های آموزشی دانشگاه‌ها، که دفاتر نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت می‌توانند باشند، به جای انجام کارهای تخصصی نظری برنامه‌ریزی، تضمین، کنترل و بهبود فعالیت‌ها، درگیر فعالیت‌های اداری و جمع‌آوری داده‌ها و... هستند. استاید و دانشجویان، مرجعی فعال برای مراجعه و اخذ مشاوره و راهنمایی و حتی پیگیری در زمینه کیفیت آموزشی ندارند. سازوکار مدیریت کیفیت فعالیت‌های آموزشی نامشخص است و عملاً این فعالیت‌ها به شکلی یکسان و ساده و بر اساس تجربه و علاقه افراد دنبال می‌شود و... لذا تحقق مأموریت نظام آموزش عالی در بخش آموزش با مشکل مواجه است. تحقق مأموریت‌های نظام آموزش عالی متأثر از عوامل زیاد و متنوعی است. از بین این عوامل بی‌شمار و متنوع، عامل آموزشگر (هیئت علمی)، مهم‌ترین آن‌ها بوده تا حدی که برخی، اعضای هیئت علمی یک دانشگاه را قلب آن دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی می‌دانند و یک دانشگاه یا دانشکده را دقیقاً به دلیل نوع اعضای هیئت علمی آن، خوب یا بد و اثربخش یا غیراثربخش به شمار می‌آورند. بنابراین ماهیت و کیفیت یک دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی، در گروه کیفیت و توان علمی اعضای هیئت علمی آن است (Gholipour et al., 2010; Quoted in Vosoughi Fard, 2014).

چراکه اعضای هیئت علمی قادرند عملکرد سایر موقعیت‌ها را تحت شعاع خود قرار دهند. بنابراین دانشگاه‌ها برای اینکه بتوانند در حوزه‌های عملکردی (مأموریت‌ها) خود موفق باشند، باید به کیفیت عملکردی اعضای هیئت علمی، به خصوص در فعالیت کلیدی آموزشکه مسئولیت اصلی آن بر عهده اعضای هیئت علمی است، توجه داشته باشند (همان).

لذا تحقق مأموریت دانشگاه به خصوص در بخش آموزش که بر دوش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌هاست با مشکل مواجه است، بنابراین در جامعه دانش که کیفیت، مسئله راهبردی است (Faraskhah, 2006) شایسته نیست که اقدامات و فعالیت‌های مختلف، به خصوص فعالیت کلیدی آموزش اعضای هیئت علمی، بدون برنامه و چارچوب مشخصی انجام شود. اعضای هیئت علمی به تدریس دروس به همان شکلی که قبلًا خود آموزش دیده‌اند و تقریباً در یک شکل مشخص و یکسان، به تدریس می‌پردازند. این روش آموزش و تدریس غالباً در طول سال‌ها و در دروس مختلف یکسان باقی می‌ماند. دانشجویان، استاید خود را در پایان نیمسال براساس فرمی که تقریباً تنها ملاک برای ارزشیابی عملکرد استادان دانشگاه‌هاست (Khadivi & KhanVaziri, 2015) ارزیابی می‌کنند و داده‌های این فرم‌ها به‌ندرت به‌منظور پژوهش‌های نظام‌دار جهت بازنمایی عملکرد اعضای هیئت علمیو

به‌ویژه برنامه‌ریزی ارتقای کیفیت آموزش دانشگاهی و توسعه حرفه‌ای آنان مورد استفاده قرار می‌گیرند (Abdullahi, 2013). لذا این کار، سازوکاری جامع برای مدیریت کیفیت به حساب نمی‌آید و تکیه صرف بر ارزیابی در واقع، تک‌بعدی نگریستن به عملکرد اعضای هیئت علمی خواهد بود. (Khadivi & Khan, 2015) (Vaziri, 2015

تحقیقات زیادی در این زمینه انجام گرفته است، از جمله شریفیان و همکاران (Sharifian et al., 2006) در تحقیق خود نشانگرهای تدریس اثربخش را در پنج مقوله طراحی و تدوین درس، ارائه درس، مدیریت کلاس، روابط انسانی و ارزشیابی عملکرد تحصیلی دانشجویان بررسی کرده‌اند. معروفی و همکاران (Marufi et al., 2007) در ارزشیابی کیفیت تدریس در آموزش عالی توجه به ابعاد و جنبه‌های مختلف تدریس در ارزشیابی کیفیت آن، استفاده از منابع و ابزارهای مناسب دیگری برای جمع‌آوری اطلاعات در کنار پرسش‌نامه ارزیابی دانشجو، از جمله راهکارهای است که در الگوی پیشنهادی، به منظور افزایش اعتبار ارزیابی‌های کیفیت تدریس مدرسین دانشگاه‌ها و توجه بیشتر به اهمیت کارکرد آموزش را مدنظر قرار داده‌اند. جعفری کاکلی (Jafari Kaklki, 2011) در بررسی مقیاس‌های میزان کاربرد عامل‌های تأثیرگذار بر کیفیت تدریس اعضای هیئت علمی، به پنج مقوله راهبردهای نوین یاددهی، ارزیابی مستمر، حمایت از فعالیت‌های آموزشی پژوهشی دانشجویان، نگاه کارآفرینانه داشتن به فعالیت‌های آموزشی پژوهشی دانشجویان و استفاده از فناوری اطلاعات اشاره کرده است. زمانی (Zamani, 2018) در شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در آموزش عالی، به مؤلفه‌های روش تدریس استاد، سازماندهی محتوای آموزشی، امکانات و تجهیزات دانشکده، وضعیت مکان، زمان و استعداد فردی دانشجو، صلاحیت حرفه‌ای استاد (آموزشی و پژوهشی) و فناوری‌های نوین اشاره کرده است. خدیوی و همکاران (Khadivi et al., 2019) هم عواملی که بالاترین نقش را در کیفیت آموزش و تدریس داشته‌اند، شامل ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای استادان و عوامل محیطی- سازمانی می‌دانند. کنپر و کروپلی (Knapper & Cropley, 2000) ویژگی‌های تدریس خوب را شامل موارد زیر می‌دانند: میان دانشجو و استاد تعامل ایجاد می‌شود، دانشجویان به همکاری با یکدیگر تشویق می‌شوند، یادگیری فعال صورت می‌گیرد، بازخوردهای فوری ارائه می‌شود، بر زمان انجام‌دادن تکلیف تأکید می‌شود، انتظارات سطح بالا به وجود می‌آید و بالاخره برگشت‌نش توانایی‌ها و شیوه‌های یادگیری تأکید می‌شود. وندگریفت (Van de Grif, 2007) مؤلفه‌های کیفیت تدریس را در پنج مؤلفه مدیریت کارآمد کلاسی^۱، ایجاد جو یادگیری امن و برانگیزاننده^۲، وضوح تدریس^۳، متناسب‌سازی تدریس^۴ و راهبردهای یاددهی- یادگیری^۵ مورد بررسی قرار داد. بنابراین دانشگاه‌ها با این مسئله مواجه هستند که مؤلفه‌های کیفیت

1-Efficient classroom management
3-Proportionality of teaching
5-Teaching learning strategies

2-Creating a safe and motivating learning atmosphere
4-Adaptation of teaching

آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها کدام‌اند تا به‌واسطه آن بتوانند کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی را در راستای بهبودبخشی مدیریت کنند. این مسئله در این مقاله بررسی می‌شود.

۲. روش‌شناسی پژوهش

برای انجام پژوهش حاضر از روش فراترکیب استفاده شده است. روش تحقیق، نوعی روش است که برای ترجمه تفسیری و یا ایجاد تئوری با بهره‌گیری از یکپارچگی و مقایسه یافته‌های مختلف استفاده می‌شود. هدف فراترکیب ایجاد تفسیری خلاقانه و یکپارچه از یافته‌های کیفی است. (Rahmani et al., 2019)

کاتالانو (Catalano, 2013) معتقد است که فراترکیب، فرایند جستجو، ارزیابی، ترکیب و تفسیر مطالعات کمی یا کیفی در یک حوزه خاص است. به طورکلی سه هدف برای فراترکیب آورده شده است: یک) ساخت تئوری، دو) شرح تئوری و سه) توسعه مفهومی. فراترکیب با فراهم‌کردن یک نگرش نظاممند برای محققان از طریق ترکیب تحقیقات کیفی مختلف، به کشف موضوعات و استعاره‌های جدید و اساسی می‌پردازد و با این روش دانش جاری را ارتقاء می‌دهد و دید جامع و گسترده‌ای را نسبت به مسائل به وجود می‌آورد. (Balali Shahvari, 2018) به طور کلی دو نگاه بر فراترکیب حاکم است. رویکرد اول که یکپارچه‌کننده نام دارد، بر جمع‌آوری و یکپارچه کردن مطالعات پیشین تأکید دارد. این رویکرد نقاط مشابه یافته‌های مطالعات پیشین را شناسایی و آنها را بر اساس متغیرهای با قابلیت اعتماد بالا یکپارچه می‌کند و نیز نتایجی از نوع روابط علی میان پدیده‌ها و همچنین قابلیت تعمیم‌پذیری یافته‌ها را به دنبال دارد. نگاه دوم که ترکیبی تفسیری است، بر تأثیل و تفسیر مطالعات قبلی تأکید دارد. در این نگاه مقایسه و تفسیر بالاهمیت است، به این دلیل که با استفاده از نوعی استقرا پیش‌بینی می‌کند که در شرایط مشابه، چه اتفاقی ممکن است بیفتد و اینکه مقولات چطور به هم مربوط می‌شوند و یا با هم تعامل می‌کنند (Hejazifar et al., 2017).

در مطالعه حاضر از رویکرد اول یعنی رویکرد فراترکیبی یکپارچه‌کننده استفاده می‌شود. بر این اساس، پژوهشگر بازنگری دقیق و عمیقی انجام می‌دهد و یافته‌های پژوهش‌های کیفی مرتبط را ترکیب می‌کند. از طریق بررسی یافته‌های مقاله‌های اصلی پژوهش، پژوهشگر واژه‌هایی را آشکار و ایجاد می‌کند که نمایش جامع‌تری از پدیده تحت بررسی را نشان می‌دهد.

برای دستیابی به اهداف پژوهش از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (Rahmani et al., 2019) استفاده شده است:

گام اول، تنظیم سؤال پژوهش: برای تنظیم سؤال تحقیق از معیارهای مختلفی مانند جامعه مورد مطالعه، چه چیزی، چه موقع و چگونگی روش استفاده می‌شود. در این پژوهش، این سؤال مورد

کنکاش قرار گرفت که مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی کدام‌اند؟ گام دوم، مرور ادبیات به صورت نظاممند: جامعه آماری این مطالعه شامل پژوهش‌هایی است که از جوانب و ابعاد مختلف به موضوع مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی پرداخته‌اند. لذا، برای گردآوری داده‌های پژوهش، در جریان مطالعه و در مرحله نخست، پژوهش‌های انجام شده با کلیدواژه‌های کیفیت آموزش و تدریس اعضای هیئت علمی و نیز شاخص‌های ارزیابی عملکرد آموزشی اعضای هیئت علمی در مراکز پایگاه اطلاعاتی جستجو شده است. گام سوم، جستجو و انتخاب متون مناسب: بر اساس جستجو در پایگاه اطلاعاتی، در نهایت ۱۴۰ منبع استخراج و انتخاب شد. گام چهارم، استخراج اطلاعات متون: در پژوهش حاضر، اطلاعات پژوهش‌های انجام شده در کیفیت آموزش و تدریس اعضای هیئت علمی، شاخص‌های ارزیابی عملکرد آموزشی اعضای هیئت علمی، در جدول ۱ دسته‌بندی شدند. این جدول بر اساس نام نظریه‌پردازان، سال و مؤلفه‌های کلیدی اشاره شده، تنظیم شده است. گام پنجم، تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی: هدف فراترکیب ایجاد تفسیری یکپارچه و جدید از یافته‌های است. این روش برای شفاف‌سازی مفاهیم، الگوها و نتایج در پالایش حالت‌های موجود دانش و پژوهش مدل‌های عملیاتی و نظریه‌ها استفاده شده است. در مرحله تجزیه و تحلیل، پژوهشگر موضوعاتی را جستجو می‌کند که در میان مطالعه‌های موجود در فراترکیب پدیدار شده‌اند و به محض شناسایی و مشخص شدن موضوع، پژوهشگر طبقه‌بندی ای ارائه می‌دهد که موضوع را به بهترین شکل توصیف کند. در این پژوهش ابتدا کلیه مؤلفه‌های مربوط شناسایی شده و به عنوان کدهای اولیه در نظر گرفته شدند و در گام‌های بعدی در قالب مفاهیم و مقولات (ابعاد) قرار گرفتند. گام ششم، کنترل کیفیت: در این پژوهش رویه‌های زیر برای حفظ کیفیت مطالعه در نظر گرفته شده است: بررسی گسترده متابع و تلاش در جهت اولویت‌بندی و شناسایی دقیق مؤلفه‌ها و گام هفتم، ارائه یافته‌ها: در این مرحله از روش فراترکیب، یافته‌های حاصل از مراحل قبل ارائه شده است که در ادامه آورده می‌شود.

جدول ۱. پژوهش‌های انجام شده در حوزه فعالیت‌های آموزشی اعضای هیئت علمی

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۱	Barfzadeh, 2001	تسلط کامل بر موضوع درس و حوزه‌های وابسته، داشتن اطلاعات جدید و توانایی بیان استدلال‌های مورد قبول، استفاده از شیوه‌های متنوع تدریس، توجه به تفاوت‌ها، ایجاد سؤال و انگیزه برای تحقیق و یادگیری، بیان شیوه، مطلوب، جذاب و قابل فهم ...
۲	zohor & Islaminejad ,2002	دانش پژوهی، روش تدریس، قدرت ایجاد ارتباط و شخصیت فردی
۳	Sharifian, 2002	طراحی و تدوین درس، ارائه درس، مدیریت کلاس، روابط انسانی و ارزشیابی از عملکرد تحصیلی دانشجویان
۴	Arasteh & Mahmoudi Rad, 2003	ارائه درس، سازمان‌دهی، ارزیابی و مهارت‌های تخصصی برآموزش

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۵	Mansoori, 2003	روشن تدریس، دانش پژوهی، توانایی ایجاد ارتباط و مشاوره و شخصیت فردی
۶	Rezaei, 2003	توانایی علمی: تسلط و اشراف بر موضوع تدریس، ارائه مرتبط و منسجم مفاهیم، اصول و نظریه‌های درس، مشخص کردن محدودیت‌ها و موانع فهم و درک درس مطالب قبل از شروع تدریس، استفاده از اطلاعات جدید و به روز و... پویایی و علاقه‌مندی: علاقه و اشتیاق به تدریس، برانگیختن حس کجکاوی دانشجویان، تشویق روحیه گروه‌گرایی، جلب توجه دانشجویان و افزایش علاقه آنها به درس، ... تقویت انگیزه و توانایی‌های علمی دانشجویان: تقویت افکار و اندیشه‌های خلاق دانشجویان، تقویت قدرت تفکر و تعقل دانشجویان، تقویت توانایی دانشجویان جهت به کارگیری مطالب درسی در حیطه مسائل زندگی مرتبط با درس و... کیفیت ارتباط انسانی بین استاد و دانشجو در کلاس درس: رعایت احترام و پذیرش دانشجوی در کلاس درس، خودداری از سرزنش و آشفته ساختن روانی دانشجو در کلاس درس، نگرش مثبت استاد به دانشجو در کلاس درس، پرهیز از تعییض بین دانشجو، علاقه و... کیفیت ارتباط انسانی بین استاد و دانشجو در خارج از کلاس درس: پرهیز از تعییض در پذیرش دانشجویان در ساعات ملاقات با دانشجو، ارائه راهنمایی‌های لازم و مورد نیاز به دانشجویان در ساعات خارج از کلاس و... نظام ارزیابی و بازخورد: ارزیابی منظم آموخته‌های دانشجویان، آگاه کردن دانشجویان از میزان پیشرفت و یادگیری، دادن بازخوردهای به موقع و مناسب به دانشجویان با توجه به سطح یادگیری و میزان پیشرفت آنها و... سازمان دهنده ووضوح: بیان عنایون و سرفصل‌های درس و رعایت پیوستگی مطالب در طی تدریس، روشن نمودن هدف و محتوای درس و ارائه برنامه تدریس در شروع درس، روشن نمودن انتظارات و اهداف و... رعایت مسائل اخلاقی: رعایت مبانی فرهنگی و اخلاقی و توجه به ارزش‌های اسلامی، وجودان کاری، خوش‌اخلاقی و... رعایت نظم و مقررات آموزشی: حضور به موقع و رعایت طول زمان کلاس، کنترل حضور و غیاب دانشجویان، درسترس بودن استاد برای راهنمایی و...
۷	PakSeresh, 2004	ویژگی‌های تخصصی: مور درس قبل، رفع اشکالات و آماده کردن دانشجویان برای درس، توضیح هدف‌های درس تا ز و نوشتن رئوس مطالب بر روی تخته و... خصوصیات منشی، رفتاری و اجتماعی: وقت شناسی، حضور به موقع در کلاس، استفاده بهمینه از وقت، پرهیز از حاشیه‌روی، نظم و ترتیب جدی منضبط بودن، دلسوزی نسبت به دانشجویان و...
۸	Salehi et al., 2004	ویژگی‌های ارتباطی
۹	Sharifian et al., 2005	طراحی و تدوین درس، ارائه درس، مدیریت کلاس، روابط انسانی و ارزشیابی عملکرد تحصیلی دانشجویان
۱۰	Ehtesabi, 2005	شایستگی حرفة‌ای: ارائه مطالب به صورت کاربردی، بحث با دانشجو در کلاس، داشتن نظم منطقی در ارائه مطالب، استفاده از وسایل کمک‌آموزشی و تعامل با دانشجو شایستگی آموزشی: تسلط بر موضوع درسی، اطلاعات عمومی، توجه به مفاهیم موردنیاز درس و...
۱۱	Ghahremani et al., 2006	آموزشی و تدریس، ارتباط با دانشجو، رعایت مقررات آموزشی، توسعه فکری و شخصیتی دانشجویان و رضایت کلی دانشجویان از استاد
۱۲	Pazandeh et al., 2006	صلاحیت حرفة‌ای، خصوصیات شخصیتی، روابط بین فردی، مهارت آموزشی، ارزشیابی دانشجو
۱۳	Wahhabi et al., 2006	علاقه استاد به حرفة‌اش، احترام به دانشجویان، ویژگی‌های شخصی و ارتباط بین فردی
۱۴	Shabani Varki, 2006	طرح درس، اجرای تدریس، روابط بین فردی

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۱۵	Shabani et al., 2006	توانایی برقراری ارتباط، تسلط به موضوع درس، مهارت‌های مدیریت کلاس درس، مهارت‌های حرفة‌ای و داشتن شخصیت مثبت
۱۶	Miri, 2006	الف) صلاحیت و توانایی فنی؛ آگاهی از موضوع مورد آموزش و مهارت‌های که با کاربرد آن سروکار دارند (ب) صلاحیت حرفة‌ای؛ برنامه‌ریزی درسی، ارائه درس و ارزشیابی و امتحان (ج) صلاحیت شخصی؛ داشتن خصوصیات ذاتی و الگوهای رفتاری خاص معلمی
۱۷	Moezzi et al., 2007	تسلط مدرس به محتوای درس - قدرت بیان و تفہیم مطالب درسی - تسلط مدرس در رفع اشکال درسی و مشاوره - قدرت مدیریت و هدایت محیط آموزشی - رفتار اجتماعی مدرس با دانشجو و قدرت ایجاد احترام متقابل در آنان
۱۸	Moezzi et al., 2007	توانایی علمی استاد و روش تدریس، تسلط به محتوای درس و قدرت بیان و تفہیم مطالب درسی، ارائه طرح درس و پذیرش انتقادات و پیشنهادهای دانشجویان
۱۹	Ghadami et al., 2007	فن بیان و رعایت مهارت‌های تدریس توسط استاد
۲۰	Maroofi et al., 2007	تخصص در محتوای تدریس، مهارت‌های طراحی تدریس، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های ارائه درس، مهارت‌های مدیریت کلاس، مهارت‌های ارزشیابی
۲۱	Maroofi et al., 2007	میزان تسلط و اطلاع مدرس به درس، داشتن حس مسئولیت در قبال حرفة معلمی، تحریک به یادگیری و مطالعه و مطالعه مستقل، ایجاد ارتباط میان موضوع درس با محیط کار و وظایف شغلی بعدی دانشجو
۲۲	Andalib & Ahmadi, 2007	طراحی تدریس، اجرای آموزش، مدیریت کلاس درس، روابط انسانی، ارزشیابی و برخورداری از ویژگی‌های مطلوب شخصیتی
۲۳	Akhavan et al., 2007	تسلط و توان علمی، روش تدریس، انضباط آموزشی و ویژگی‌های فردی و اجتماعی استاد
۲۴	Nasr et al., 2007	توجه به نقش و اهمیت روابط انسانی در تدریس، پرهیز از نگاه ابزاری ضرورت داشتن تلقی انسانی از دانشجویان، تبیین حدود روابط استاد و دانشجویان و توجه به دانشجویان دارای مشکلات تحصیلی
۲۵	Sadeghi & Hosseini, 2008	بر اساس دو عامل کلی یادگیری محور و تدریس محور
۲۶	Ghorbani et al., 2008	تسلط استاد بر درس مورد تدریس، شیوه‌ای بیان، نحوه سازماندهی و تنظیم درس و علاقه‌مندی به تدریس
۲۷	Yemeni et al., 2008	چگونگی روش تدریس، سازماندهی محتوای آموزشی، سازماندهی فضای آموزش و ارزشیابی کلاسی
۲۸	Dadkhah & others, 2008	دانش‌پژوهی، روش تدریس، توانایی ارتباط و شخصیت فردی
۲۹	Ghorbani et al., 2008	دانش‌پژوهی، روش تدریس، شخصیت فردی و توانایی در ارتباط
۳۰	Mazloumi et al., 2008	توانایی برقراری ارتباط، داشتن تحریه تدریس و دانش عمومی در تدریس، انتقادپذیری، خلافیت و آراستگی، توجه به مفاهیم ضروری و...
۳۱	Ghorbani et al., 2009	تسلط استاد بر درس مورد تدریس، شیوه‌ای بیان، نحوه سازماندهی و تنظیم درس و علاقه‌مندی به تدریس و قاطعیت و سختگیری و...

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه های شناسایی شده
۳۲	Mahmoudi et al., 2009	اخلاق، فن تدریس و صلاحیت علمی
۳۳	Asgari & Mahjoub, Modab, 2009	دانش پژوهی، روش تدریس، قدرت ارتباط و شخصیت فردی
۳۴	Moezzi et al., 2009	توانایی علمی و روش تدریس، تسلط به محتوای درس و قدرت بیان و تفهیم مطالب درسی ارائه طرح درس و پذیرش پیشنهادهای دانشجویان
۳۵	Joybari & Sanago, 2009	توانمندی علمی و عملی، توانمندی مدیریت آموزشی و اخلاق حسته
۳۶	Ramezani & Dortaj Ravari, 2009	ارتباط بین فردی، مهارت تدریس، ویژگی های فردی، مهارت ارزشیابی، قوانین آموزشی
۳۷	Asgari & Mahjoub - moadab, 2010	قدرت ارتباط، روش تدریس، شخصیت فردی و دانش پژوهی
۳۸	Navabi et al., 2010	حضور به موقع در کلاس درس، حرکات و راه رفتمن استاد در کلاس، تجربه و تسلط مدرس بر روی درس، اطلاعات به روز، انعطاف پذیری در کلاس و استفاده صحیح و مناسب از وسائل کمک آموزشی
۳۹	Vosoughi et al., 2010	تسليط کافی بر موضوع درس، حضور به موقع در کلاس، برنامه ریزی جهت استفاده از تمام وقت کلاس و به کارگیری مثال های کاربردی حین درس
۴۰	Rostein & Forty, 2010	بیان روش، استفاده متنوع از مطلب و روش ها، شور و شوق داشتن، رفتار آموزشی مطابق با وظیفه و کار آموزشی، پرهیز از عیب جویی و...
۴۱	Fattahi et al., 2010	راعیت نظم و حضور به موقع در کلاس، بیان اهمیت درس و ارائه منطقی مطلب، ارائه مطلب همراه با مثال های کاربردی و تسليط بر موضوع درس
۴۲	Sheikhzadeh & Samari, 2010	قدرت ارتباط، روش تدریس، دانش پژوهی و شخصیت فردی
۴۳	Bagheri, 2010	راهبردهای نوین یاددهی - یادگیری: طرح ریزی تدریس با توجه به تفاوت های فردی دانشجویان، استفاده از روش های متنوع تدریس در کلاس درس، استفاده از عقاید و نظرات دانشجویان در مورد چگونگی تدریس ... ارزیابی مستمر: ارزیابی عملکرد دانشجویان بر مبنای ملک های تعريف شده در درس، متناسب نمودن شیوه های ارزیابی با هدف های بیان شده در آغاز نیمسال، متناسب نمودن شیوه های ارزیابی با فعالیت های یاددهی یادگیری انجام شده ... فعالیت های آموزشی پژوهشی: بالایردن فرهنگ پژوهش و آموزش بین دانشجویان، همکاری فعال و مؤثر استادان با نشریات مربوط به رشته تخصصی شان، همکاری مستمر استادان با پژوهشگران داخل و خارج کشور و ... توان و مهارت استادان در استفاده از ابزارهای آموزشی مورد نیاز، توان و مهارت استادان در چگونگی دستیابی به اطلاعات موجود در پایگاه های اطلاعاتی و ... فناوری اطلاعات: استفاده از اثائق های گفتمان (چت) برای ارتباط با همکاران و دانشجویان، استفاده از نرم افزار پاورپوینت در ارائه محتوی درسی، استفاده از رایانه در کسب اطلاع از اخبار و همایش ها، آشنایی با کتاب های الکترونیکی و...
۴۴	Waee et al., 2010	حضور به موقع در کلاس درس، حرکات و راه رفتمن مناسب استاد در کلاس، تجربه و تسلط استاد بر روی درس، استفاده صحیح از وسائل آموزشی

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۴۵	Soltani et al., 2010	توالی منطقی و نظامدار در تدریس، سازماندهی مناسب در زمان تدریس، خلق مناسب و توانایی ایجاد فضای مطلوب برای تدریس و یادگیری، تحریک و تشویق برای یادگیری مستقل و بازخورد کافی به دانشجویان
۴۶	Mazloumi et al., 2010	توانایی برقراری ارتباط، داشتن تجربه تدریس و دانش عمومی در تدریس، انتقادپذیری، خلاقیت و آراستگی، توجه به مفاهیم ضروری و ...
۴۷	Dargahi et al., 2010	بیان روش، استفاده از روش‌های مناسب و متنوع در تدریس، تسلط بر موضوع درسی، خلاقیت و نوآوری، شناسایی تفاوت‌های فردی، لذت بردن از کار با دانشجو، عادله رفتار کردن، داشتن رابطه خوب با دانشجو، تسلط استاد بر درس مورد تدریس، نحوه ساماندهی و تنظیم درس و ...
۴۸	Raufi et al., 2011	تسلط بر موضوع درس، حضور به موقع در کلاس و استفاده از مثال‌های کاربردی حین درس، قدرت اداره و رهبری کلاس، تسلط بر موضوع درس
۴۹	Vakili et al., 2011	تسلط استاد به مطالب، خوش‌اخلاقی، اعتمادبه‌نفس، قدرت بیان، تلاش در تفهیم مطالب، شخصیت و جدید یا قدیم بودن مطالب
۵۰	Talibzadeh Shoushtari, 2012	ویژگی‌های فردی: در بعد علمی: لحن و نوع گفتار، وجود و تعهد شغلی، نظم و وقت شناسی در بعد ارتباط انسانی: داشتن منش مدرسی، ظاهر و پوشش مناسب، صبر و سعه صدر و نگاه انسانی به دانشجو در بعد علمی تدریس: تسلط به محتواهی درس، روش تدریس مناسب و... داشتن برنامه و طرح درس، تسلط به فن اولی آموزشی، به روز بودن، جلب توجه و مشارکت دانشجو و استفاده از مثال‌های عینی و ساده در بعد ارتباط انسانی: ارتباط محترمانه، انعطاف‌پذیری، ایجاد انگیزه و علاقه، در دسترس بودن، راهنمایی و مشاوره در همه زمینه‌ها و ارتباط دوستانه
۵۱	Berimani et al., 2012	عوامل روش تدریس هیئت علمی، سازماندهی محتواهی آموزشی، تجهیزات و امکانات دانشگاه، وضعیت دانشجو و وضعیت هیئت علمی
۵۲	Pakmehr, 2012	طرح درس: مشخص‌کردن و ارائه طرحی برای استفاده از فناوری و دیگر رسانه‌ها در فرایند تدریس، مشخص‌کردن روش‌ها و فنون مناسب در فرایند یاددهی - یادگیری، مشخص‌کردن محتواهی درس و... اجرای تدریس: مهارت استفاده از روش‌ها و فنون تدریس مختلف در فرایند یاددهی - یادگیری، قابلیت استفاده از روش‌های تدریس برای پرورش تفکر انتقادی و اخلاقی و... ارزشیابی تدریس: آگاهی از روش‌های ارزشیابی و اندازه‌گیری، مهارت در طراحی سوالات مناسب، مهارت در افزایش قابلیت‌های ارزیابی از خود در دانشجویان و... روابط بین فردی: هدایت دانشجویان به سمت تقویت صلاحیت‌های حرفه‌ای، حساسیت نسبت به محیط، مهارت در توجه و گوش دادن به سوالات و...
۵۳	Guruipur, 2012	توان علمی - آموزشی: تسلط استاد بر موضوع درس، دانش عمومی استاد در رشته تحصیلی، جامع‌نگری و رفاندیشی استاد در ارائه مباحث، توانایی انتقال مطالب و... رفتار علمی و اجتماعی: نحوه مدیریت کلاس (نظم و زمان)، امکان ارتباط (حضوری و غیرحضوری) با استاد در خارج از کلاس، آداب و رفتار اجتماعی با دانشجویان و...

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۵۴	Maleki, 2012	الف: صلاحیت‌های شناختی: منظور از صلاحیت‌های شناختی، مجموعه آگاهی‌ها و مهارت‌های ذهنی است که معلم را در شناخت و تحلیل مسائل و موضوعات مرتبط با تعیین‌وترتیب توانا می‌سازد و... ب: صلاحیت‌های عاطفی: منظور از صلاحیت‌های عاطفی، مجموعه گرایش‌ها و علایق معلم نسبت به مسائل و موضوعات مرتبط با تعیین‌وترتیب است، به عنوان نمونه گرایش و علایق به تکریم دانش‌آموز و...ج: صلاحیت‌های مهارتی: آن بخش از صلاحیت‌هاست که به مهارت‌ها و توانایی‌های علم معلم در فرایند یادگیری مرتبط می‌شوند و...
۵۵	Tabarsa et al., 2012	حmapیت از دانشجویان و استاید، اعضا هیئت علمی، خدمات اداری، خدمات کتابخانه‌ای، تهیه برنامه آموزشی و مکان، زیرساخت‌ها و امکانات
۵۶	Abdullahi, 2012	محتوای برنامه درسی: به کار رفتن مطالب ارائه شده در کلاس در زندگی، جدید بودن مطالب ارائه شده در کلاس، مرتبط بودن مطالب ارائه شده با مطالب قبلی، جذاب بودن مطالب ارائه شده در کلاس، تلاش استادان برای آشناسازی با منابع جدید، تلاش استادان در سازماندهی مطالب و... روش تدریس به کارگرفته شده: ارائه مطلب بعدی منوط به اطمینان از درک مطلب قبلی، سعی در واداشتن دانشجویان به تفکر به جای پاسخ مستقیم به پرسش‌ها، استقبال و تشویق از پرسش دانشجویان حین تدریس، اهمیت قائل بودن به درک مطلب در ارزشیابی و...
۵۷	Rezai Forg, 2012	توان علمی - آموزشی: تسلط استاد بر موضوع درس، دانش عمومی استاد در رشته تحصیلی، جامع‌نگری و زرفاندیشی استاد در ارائه مباحث، توانایی انتقال مطلب اساسی درس، داشتن طرح درس مناسب و جامعیت و بیوستگی در ارائه مطالب، کوشش برای طرح مباحث جدید و... رفتار علمی و اجتماعی: نحوه مدیریت کلاس (نظم و زمان)، امکان ارتباط (حضوری و غیرحضوری) با استاد در خارج از کلاس و...
۵۸	Fard et al., 2012	مؤلفه اول: آشنایی با مهارت‌های تدریس: کاربردی نمودن مطالب، مهارت در پرسش و پاسخ، قدرت بیان خوب، و... مؤلفه دوم: بهره‌وری پژوهشی: مشخص نمودن زمینه پژوهشی، توجه به علایق پژوهشی دانشجو، آگاهی از پژوهش‌های روز، حمایت علمی و... مؤلفه سوم: توجه به ابعاد عاطفی: خوش‌اخلاق بودن، درک شرایط دانشجویان و دلسوز بودن، صمیمیت با دانشجویان، اعتمادآفرینی مؤلفه چهارم: داشتن شایستگی‌های علمی: توان علمی، به روز بودن و داشتن روحیه جستجوگری، شناخت رشته و تلاش در جهت شناساندن آن و... مؤلفه پنجم: توانایی در مدیریت کلاس: ایجاد نشاط و انگیزه در کلاس، تسهیل یادگیری، مدیریت اختلالات، مدیریت زمان، مدیریت تفاوت‌ها، ایجاد جو مشارکتی مؤلفه ششم: رعایت اخلاق حرفاء‌ای: جسارت گفتن نمی‌دانم، معهد بودن، رابطه‌ای متمرکز بر اهداف درس، توجه به هنجارهای علمی و اخلاقی، دوری از نگاه جنسیتی مؤلفه هفتم: داشتن شخصیتی ممتاز: ظاهر مناسب و نظم، متشخص بودن، روحیه و انگیزه بالا، نقدپذیری و قدرت تحلیل، صبوری مؤلفه هشتم: داشتن مهارت‌های ارزشیابی: جامع‌نگری در ارزشیابی، تناسب بین محتوا و ارزشیابی، رعایت عدالت و...

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۵۹	Heydari, 2012	روش تدوین طرح درس: آشنایی استادان با روش‌ها و الگوهای علمی تدریس، استفاده استادان از روش‌های تدریس متنوع، استفاده از وسائل کمک‌آموزشی و... ارزیابی یادگیری: ارزیابی دانش اولیه دانشجویان توسط استادان در ابتدای نیمسال تحصیلی، ارزیابی فعالیت‌های آموزشی دانشجویان توسط استادان در طول نیمسال تحصیلی، بازخورد نتایج ارزیابی پیشرفته تحلیلی توسعه اساتید به دانشجویان و... مدیریت کلاسی: تلاش استادان برای استفاده توانایی‌ها و تجارب دانشجویان در کارهای پژوهشی، ایجاد انگیزه و رغبت جهت تحقیق و تدریس در دانشجویان، استفاده استادان از توانایی‌های دانشجویان جهت تدریس، برخورداری استادان از قدرت بیان و تسلط بر مطالب درسی مهارت‌های ارتباطی: تکریم دانشجو و گشاده‌روی استادان و...
۶۰	Mohammadi, 2012	استفاده از روش‌های مختلف آموزش: استفاده از منابع و متون علمی جدید و معابر، اختصاص بخشی از نمره امتحان به فعالیت کلاسی، استفاده از روش‌های آموزش مناسب با اهداف و محتوای درس آماده‌کردن تمرین برای دانشجویان: نوآوری و ابداع در ارائه تکالیف مربوط به درس، تخصیص وقت مناسب برای پاسخ به اشکالات دانشجویان، مسئولیت‌بازی در قبال کلاس و دانشجو و امر تدریس برقراری جو مثبت کلاسی: ایجاد انگیزه در دانشجویان برای مطالعه و کارهای پژوهشی، توانایی برقراری ارتباط مناسب با دانشجویان، افزایش اعتمادیه نفس دانشجویان بیان راهبردهای حل مسئله: استفاده از مسائل واقعی در طرح درس و کاربرد آنها، توانایی ارائه و انتقال مطالب، ارائه مطالب به صورت کاربردی، ایجاد فضای مناسب برای حل مسئله؛ فنون مدیریت بهینه از وقت کلاس، برنامه‌ریزی استناد برای کلاس، ارائه منسجم مطلب، میزان تسلط بر اداره کلاس با مشاکل و جلب همکاری دانشجویان تمرکز و توجه به درس: روش تدریس و میزان تسلط استاد به ارائه مطالب، بیان اهداف در شروع تدریس، قدرت تفہیم و انتقال مفاهیم درس حفظ رفتار مناسب کلاسی اعضای هیئت علمی: رعایت اصول اخلاقی و حرفة‌ای، داشتن ارتباط دوستانه و محترمانه و مثبت با دانشجویان، انعطاف‌پذیری در مقابل انتقادات و پیشنهادها، ایجاد انگیزه در دانشجویان جهت یادگیری مهارت پرسشگری: طرح سوالات مرتبط با اهداف و محتوای درس، ترغیب دانشجویان به ارائه راه حل‌های ابتکاری و خلاقانه، استفاده از سؤالاتی که دانشجویان را به تفکر و اراده
۶۱	Banking, 2012	بعد شناختی استاد: شامل زیرمقوله‌های تسلط بر محتوا، محتوا سازمان‌یافته و روش، به روز بودن، توانایی بعد عاطفی: شامل گرمی و صمیمیت، علاقه‌مندی به رشته تخصصی، تعهد و مسئولیت‌بازی، انتظارات بالا از دانشجویان، خوش‌بینی و مثبت‌اندیش بودن بعد رفتاری: شامل شیوه‌ای بیان، تعامل مثبت با دانشجویان، تحریک و اشیاق، پیش‌بینی‌بازی، انعطاف‌پذیری، تشویق و ترغیب دانشجویان و در ارزشیابی منصفانه بودن
۶۲	Phones, 2013	برنامه‌ریزی و آمادگی: تقسیم‌بندی زمان مناسب زمان برای تدریس سرفصل‌های تعیین شده در طول نیمسال، رعایت توالی منطقی مطالب در تدریس مطالب درسی، مدنظر قرار دادن طراحی منسجم برای تدریس فرایند تدریس: استفاده از مثال‌ها و دیدگاه‌های مختلف برای روشن‌کردن موضوعات درسی، استفاده از عناصر غیرکلامی (حرکت دست و حالات چهره) در حین تدریس و... مدیریت کلاس درس: مشخص کردن فعالیت‌هایی که دانشجویان باید برای هر جلسه و کل نیمسال انجام دهند، تاکید بر نظم و احترام به حقوق یکدیگر در کلاس درس در آغاز نیمسال و... ارزشیابی و روابط انسانی: داشتن روابطی تأمیم با احترام و صمیمیت با دانشجویان، رعایت مساوات در کلاس درس، انتقاد از دانشجویان به شکلی سازنده و دوستانه، ایجاد امکان ارتباط (حضوری و غیرحضوری) با دانشجویان خود در خارج از کلاس درس و...

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۶۳	Zarbakhsh, 2014	مشارکت حرفه‌ای: استفاده از نظرات و پیشنهادها اساتید دیگر در تدریس خود، تعامل با اساتید در زمینه‌های علمی و آموزشی صلاحیت‌های فردی و روابط انسانی: تعامل مدرس با یادگیرندگان، تعامل مدرس با همکاران، مدیریت حرفه‌ای کلاس، ویژگی‌های ظاهری مدرس، حفظ روابط انسانی با یادگیرندگان توانایی طراحی درس: تعیین اهداف دقیق، تعیین انتظارات از یادگیرندگان، رعایت توالی منطقی مطالب، تعیین پیش‌نیازهای اساسی، توانایی تطبیق محتوا با نیازهای دانشجویان توانایی حرفه‌ای: به‌کارگیری شیوه‌های تدریس متنوع، کاربرد مواد و منابع آموزشی مناسب، تدارک شرایط فیزیکی کلاس... و مهارت ارزشیابی: تعیین میزان تحقق انتظارات از یادگیرندگان، ارائه بازخورد از نتایج به یادگیرندگان، ارزیابی مستمر...
۶۴	Akbari, 2015	برنامه‌ریزی و آمادگی: آماده تدریس شدن بر اساس طرح درس، رعایت توالی منطقی مطالب در تدریس، تقسیم‌بندی مناسب زمان برای تدریس... و فرایند تدریس: استفاده از مثال‌ها و بیان دیدگاه‌های مختلفی برای روشن‌کردن موضوعات درسی، استفاده از عناصر غیرکلامی (حرکت دست و حالات چهره) در حین تدریس، مورد توجه قراردادن جامع‌نگری در ارائه مباحث درسی و... مدیریت کلاس درس: توجه به شیوه کلاس‌داری در ضمن تدریس، ایجاد انگیزه قبل از بیان مطالب درسی و... روابط انسانی: داشتن روابطی توازن با احترام و صمیمیت با دانش‌آموختان در کلاس درس، ... ارزشیابی: استفاده از شیوه‌های متنوع برای ارزشیابی یادگیری دانش‌آموختان و... مشارکت حرفه‌ای: استفاده از نظرات و پیشنهادها معلمان دیگر در تدریس خود، داشتن تعامل با دیگر معلمان...
۶۵	Soleimani, 2015	کیفیت آموزش: برنامه‌ریزی و آمادگی، مدیریت کلاس، فرایند تدریس، ارزشیابی، مسئولیت حرفه‌ای، مشارکت حرفه‌ای
۶۶	Nazemi Nargani, 2014	تغییر انگیزه یاددهی: ایجاد اشتیاق نسبت به موضوع درس، حضور به موقع استاد در کلاس درس، شرکت در همایش‌ها و کفرانس‌ها، ... طراحی تدریس: توانایی استفاده اهداف رفتاری در حیطه‌های مختلف، استفاده از روش‌های مناسب با موضوع مورد تدریس، بیان انتظار یادگیری از دانشجویان در ابتدای کلاس، رعایت پیوستگی و انسجام در تدریس و... انتخاب راهبردهای یاددهی: توجه به فعالیت‌های پژوهشی و ترغیب دانشجویان، توجه به تنافوت‌های فردی و... انتخاب مواد و وسائل آموزشی: انتخاب مواد و وسائل آموزشی مناسب با شرایط اجرای تدریس، معرفی منابع مرتبط با موضوع درس، به‌کارگیری فناوری آموزشی در فرایند آموزش و یادگیری، آگاهی از توسعه مواد کمک‌آموزشی و طرق استفاده از آن، توانایی استفاده از فناوری اطلاعات تدوین شیوه‌های ارزشیابی: متناسب بودن شیوه ارزیابی با اهداف، محتوا، روش‌ها و فراگیران، توانایی ارزشیابی در تمام سطوح حیطه‌های مختلف (شناختی، عاطفی و روانی حرکتی)... ارتباط پویا و سازنده: تشویق دانشجویان به سؤال کردن و راهنمایی آنان در کلاس و پیرون از کلاس، اهمیت دادن به دانشجویان فعال و علاقه‌مند و رعایت احترام متقابل...
۶۷	Shams Morkani et al., 2014	یزگی‌های جمعیت‌شناسخی: مدرك تحصیلی هیئت علمی، سایقه کار آموزشی، سن، جنسیت، ... رضایت دانشجویان: میزان رضایت دانشجویان در مورد روش‌های تدریس مورد استفاده، ... کیفیت فعالیت‌های آموزشی: میزان واحد تدریس اعضا هیئت علمی در هر نیمسال تحصیلی، میزان واحد تدریس اعضا هیئت علمی در سایر گروه‌های دانشگاه مهارت‌های طراحی تدریس: استفاده از فنون لازم برای پاسخ‌گویی به علائق دانشجویان در موضوع درسی، استفاده از روش‌های متنوع تدریس... و مهارت‌های ارائه درس: داشتن

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
		و طرح درس مناسب و جامعیت و پیوستگی در ارائه مطالب، ارائه عنایون تنظیم شده و رعایت پیوستگی مطالب و... مهارت‌های مدیریت کلاس: توانایی مدیریت، کنترل و اداره کلاس، حضور به موقع استاید در کلاس، شروع و خاتمه به موقع درس، میزان توجه به حضور و غیاب دانشجویان تخصص در محتوای تدریس: دارا بودن صلاحیت شغلی و دانش عمومی در حد معیار، تسلط استاد در درس مورد تدریس، تناسب محتوای درس با سرفصل‌ها و تکالیف درسی و... مهارت‌های ارزشیابی و مهارت‌های ارتباطی: ایجاد فرصت مشارکت دانشجویان در بحث‌های کلاسی (تعامل بین استاد و دانشجو)، برگاری امتحان جامع و دقیق در پایان نیمسال، انجام ارزشیابی مرحله‌ای در پایان هر کلاس و طول نیمسال... عملکرد دانشجویان: ارائه بازخورد به ارزیابی‌ها به دانشجویان، کیفیت ارزشیابی از فعالیت‌های دانشجویان
۶۸	Rakhsh Khorshid et al., 2014	ویژگی‌های فردی استاد: تسلط استاد در درس مورد نظر، فن بیان، احسان مسئولیت در امر آموزش، علاقه‌مندی استاد به موضوع تدریس،... روش تدریس: احترام متقابل استاد و دانشجو، توجه به نیازهای آموزشی فراگیران، مشارکت دانشجو در تدریس، به کارگیری روش و فنون مناسب تدریس، ارائه مطلب جدید توسط استاد، استفاده به جا و مناسب از وسایل کمک‌آموزشی و... ارتباط آموزش‌دهنده و فراگیر؛ پاسخگویی به مشکلات دانشجویان، ایجاد ارتباط مناسب و منطقی با دانشجو، ایجاد جو مساعد آموزشی، اعتماد متقابل استاد و دانشجو محیط و منابع آموزشی؛ به روز بودن منابع آموزشی، در دسترس بودن منابع آموزشی و... نظارت و ارزشیابی: داشتن عدالت در ارزشیابی، توضیح مجدد مطالب و رفع اشکال پس از ارزشیابی، ارائه بازخورد از طرف استاد و...
۶۹	Qasemi, 2016	برنامه‌ریزی و آمادگی، مدیریت کلاس، فرایند تدریس، ارزشیابی، مسئولیت حرفه‌ای، مشارکت حرفه‌ای
۷۰	Nazari Shadkam, 2016	منابع علمی در دسترس، فضای مناسب دانشکده، امکانات آموزشی دانشکده، استاید مجرب
۷۱	Omarzai, 2016	مهارت‌های تدریس، مهارت‌های ارزشیابی، ویژگی‌های فردی اعضای هیئت علمی، مهارت‌های ارتباطی و مدیریت کلاس درس و...
۷۲	Fathi Azar et al., 2016	انگیزش درونی، شایستگی مدرس، مدیریت آموزشی (سلط و تخصص مدرس)، ویژگی‌های موضوع و مشوق‌های محیطی
۷۳	Jafari, 2016	احترام به دانشجو، حس مسئولیت‌پذیری، قدرت ارتباط، داشن پژوهی و شخصیت فردی
۷۴	Zamani, 2016	روش تدریس استاد، سازماندهی محتوای آموزشی، امکانات و تجهیزات دانشکده، وضعیت دانشجو (مکان، زمان و استعداد فردی)، صلاحیت حرفه‌ای استاد (آموزشی و پژوهشی) و فناوری‌های نوین
۷۵	Fitrat et al., 2019	توانایی علمی، پویایی و علاقه‌مندی، تقویت انگیزه و توانایی‌های دانشجویان، ارتباط انسانی بین استاد و دانشجو، سازماندهی تدریس و...
۷۶	Khadivi & Seyed Kalan, 2019	ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای استادان و عوامل درون ساختاری دانشگاه (محیطی- سازمانی)
۷۷	Rezazadeh et al., 2019	عوامل مؤسسه‌ای و مدیریتی، عوامل پdagوژیکی و طراحی آموزشی، عوامل فناورانه، عوامل ارائه آموزش و عوامل مرتبط با خدمات پشتیبانی
۷۸	RosenShine & Furst	بیان روشن، استفاده متنوع از مطالب و روش‌ها، شور و شوق، داشتن، رفتار آموزشی مطابق با وظیفه، پرهیز از عیب‌جوبی و... (همان منبع)

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه های شناسایی شده
۷۹	Minho	شفافیت، انسجام، ارتباطات، عقلانیت و ارتباط منطقی، خلاقیت و نوآوری و یادگیرنده محوری
۸۰	Polytechnic Virginia	اشتیاق برای ارائه،وضوح بیان، آمادگی و سازماندهی، علاقه مند کردن دانشجویان به موضوع درسی، ایجاد کلاس های تفکربرانگیز و...
۸۱	University of Michigan USA	تشویق دانشجویان به برقراری ارتباط با استادان، تشویق به مشارکت در میان دانشجویان، تشویق به یادگیری، ارائه بازخورد فوری به دانشجویان و...
۸۲	Chostar Model	توسعه فردی، حرفه ای و سازمانی
۸۳	Cheetman & chivers Model	شاپستگی های رفتاری / فردی (شامل شاپستگی های اجتماعی / شغلی و میان فردی)، شاپستگی های شناختی / دانشی (شامل دانش ضمنی، فنی / نظری، رویه ای)، شاپستگی های اخلاقی / ارزشی (شامل ارزش های فردی و حرفه ای)
۸۴	Tiberius & Tipping, 1990	آگاهی استاد از موضوع اصلی برای کاربرد وظایف مهم تدریس، درگیری فعال یادگیرنده، تعامل میان استاد و دانشجویان، سود بودن دانشجویان از برعهده گرفتن مسئولیت یادگیری، امکان فراهم کردن فعالیت های یادگیری گوناگون برای یک کلاس، اعلام انتظارات معقول و واقعی و...
۸۵	Marsh. & Micheal, 1993	بازخورد حاصل از نتایج ارزشیابی دانشجویان
۸۶	Brightman et al., 1993	سازماندهی کلاس درس، ارائه مناسب مطالب، تعامل، تکالیف، رعایت انصاف در امتحان و احسان موقیت دانشجویان
۸۷	Ramsbottom et al., 1996	دانش عمومی، صلاحیت حرفه ای، ارتباطات بین فردی، مهارت های تدریس، خصوصیات فردی و در دسترس دانشجویان بودن
۸۸	Tang, 1997	مواد آموزشی واضح، میزان و کیفیت پاسخگویی استاد به پرسش های دانشجویان، برخورد مؤدبانه استاد با دانشجو، داشتن رفتار حرفه ای و...
۸۹	Kemp, 1998	برانگیختن علاقه و اشتیاق را در دانشجویان برای یادگیری و در مورد موضوع درسی پرشور و پرحرارت بودن، علاقه مند به گوش دادن و...
۹۰	French, 1998	تفسیر و توضیح اندیشه های مجرد و تئوری ها، علاقه مند ساختن دانشجویان به موضوع، ارتقای مهارت های تفکر، بسط و توسعه علایق و...
۹۱	Harris, 1998	صلاحیت های علمی، مهارت ها، رفتارها، سبک های آموزشی، رشد حرفه ای، پژوهش و تفکر
۹۲	Digby et al., 1998	روش تدریس، روابط استاد با دانشجو، مواد و محتواهی درسی، بازخورد و ارزشیابی
۹۳	Patrick & Smart, 1998	احترام به دانشجو، توانایی در به جالش کشیدن دانشجویان و تحريك ذهن آن ها، سازمان دهنی درس، مهارهای ارائه مطالب به نحو مناسب
۹۴	Vilbert & Mckichi, 1999	ارزیابی مؤثر از دانشجویان، بحث و روشهای پرسش، یادگیری مشارکتی و راهبردهای ارزیابی از سوی همکاران
۹۵	Yang & Shaw, 1999	ارزش موضوع درسی، ایجاد انگیزش در دانشجویان، یک جو یادگیری راحت و مناسب، سازماندهی موضوع، علاقه به یادگیری دانشجویان
۹۶	Shelvin, 2000	توانایی در سخنرانی، مهارت های تخصصی و جذابیت سخنرانی
۹۷	McBarr, 2000	مهارت های تدریس، ویژگی ها و صلاحیت های حرفه ای اعضای هیئت علمی و جو کلاس

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۹۸	Rice et al., 2000	آمادگی برای حضور در کلاس درس، علاقه‌مندی به دانشجویان و موضوع تدریس، در دسترس بودن، تسلط بر روش‌های آموزشی مؤثر، برقراری ارتباط میان پژوهش‌های نظری و کاربرد آنها و پرکردن شکاف میان نظریه و عمل با توضیح به دانشجویان، تعامل با دانشجویان در کلاس و...
۹۹	Witcher et al., 2001	شایستگی و محبوبیت دانشگاهی، آمادگی و دانش موضوعی، سبک‌های شخصیتی، ارتباط با دانشجویان، انگیزه و اشتیاق و فعالیت‌های کلاسی
۱۰۰	Adams & Pierce,2001	انطباق درس با نیازها و توانایی‌های دانشجویان، توجه به رشد و توسعه در تمام زمینه‌ها، سازماندهی مواد برای تسهیل یادگیری، استفاده از مهارت‌های ارتباطی مؤثر، تنظیم اهداف به طور عینی و انتخاب بهترین روش‌ها برای رسیدن به آن، گنجاندن انتظارات و توقع‌ها برای دانشجویان در اهداف دوره، ایجاد یک جو یادگیری بازآور
۱۰۱	Muijs & Reynolds,2001	تدريس تعاملی، مدیریت رفتار، ایجاد محیط خوشایند در کلاس، ارتباط خوب و مناسب با فرآینران و ایجاد محیط فعال یادگیری
۱۰۲	Kenrad rug,2001	توانایی ارتباط با فرآینران، علاقه به تدریس، یادگیری فعال و کنترل رفتار فرآینران
۱۰۳	Nicole,2002	طراحی خوب جلسات کلاس برقراری ارتباط با دانشجویان، ارائه بازخورد به دانشجویان، کنترل چگونگی تدریس خود
۱۰۴	Rizk,20002	تأکید روی توسعه با خودبهبوددهی، استفاده از نتایج ارزشیابی دانشجویان از آموزش اساتید، در تصمیم‌گیری‌های مدیریت و شناسایی اعضا هیئت علمی که آموزش آنها نیاز به بهبود دارد و همچنین ارتقاء و توسعه هیئت علمی و اهمیت استفاده از روش‌های چندگانه ارزشیابی و...
۱۰۵	Lee et al.,2002	شایستگی حرفه‌ای، توان علمی، تسلط استاد به موضوع درس، شخصیت و ویژگی‌های اخلاقی
۱۰۶	Siniscalc,2002	روابط، اهداف و حفظ نظام آموزشی
۱۰۷	kerr & Smith,2003	برقراری ارتباطات پویا و مشناقانه، آمادگی در کلاس و ساماندهی بسیار مؤثر کلاس درس، علاقه‌ای و افر به دانش‌آموزان و اشخاص و...
۱۰۸	Reynolds et al.,2004	مهارت‌های حرفه‌ای، جو کلاس درس و مهارت‌های تدریس
۱۰۹	Savannah State University,2004	استفاده از سرفصل محتوایی گروه و روزآمدکردن آن، استفاده از کتاب‌های درسی و مواد آموزشی مناسب، آمادگی و برنامه‌ریزی تدریس و...
۱۱۰	Robinson et al.,2004	وجود دانش و راهبردهای فی، ایجاد یک محیط یادگیری فعال، حرفه‌ای بودن، ویژگی‌های پژوهشگر و دانشمند بودن، حمایتی بودن
۱۱۱	Arreola. R. A,2005	حضور کلاسی، تسلط بر محتوا، مهارت‌های طراحی، مهارت‌های عرضه محتوا در دروس، مهارت‌های به کارگیری فناوری آموزش، بازبینی مستمر برنامه‌های آموزشی و محتوا در دروس، مهارت‌های ارزشیابی آموزشی، نحوه و میزان رابطه استاد و دانشجو و تغییر دانشجویان به یادگیری فعال
۱۱۲	Larson,2005	نشان دادن شور و اشتیاق برای تدریس، کمک به یادگیری دانش‌آموزان تشویق کردن و توانایی برقراری ارتباط مؤثر
۱۱۳	San Francisco University,2005	مهارت ارتباطی و روابط انسانی، بازخورد فوری، سازماندهی محتوا و مواد درسی و فراهم سازی محیط یادگیری برای دانشجویان
۱۱۴	Tamara et al., 2005	مهارت ارزشیابی و قضاؤت درست استاد، مهم‌ترین ویژگی از دیدگاه دانشجویان و شایستگی علمی مهم‌ترین ویژگی از دیدگاه اساتید

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۱۱۵	Seldin,2005	ارائه مثال‌های روشی، پیوستگی ارائه مطالب، انتظارات محیط یادگیری مطلوب، تعامل و ارتباط با دانشجویان، تشویق مشارکت دانشجویان و...
۱۱۶	Suydam, Young,2007	سازماندهی مطالب درسی، مدیریت کلاسی، استفاده از ایده‌های دانشجویان، تکلیف‌گرایی، تغییرپذیری، استفاده از روش‌های تدریس و...
۱۱۷	Azer,2005	مشوق محیط‌های یادگیری باز و سرشار از اعتماد: خلق یک جو اعتماد، تشویق دانشجویان به یادگیری از اشتباها، کمک به دانشجویان در بازنی‌گردانی شکست به عنوان یک تجربه یادگیری و... پرورش تفکر انتقادی: آموزش به دانشجویان در مورد فکرکردن، تشویق دانشجویان به سازماندهی و... پرورش خلاقیت: انگیزه بخشیدن به دانشجویان برای ایجاد ایده‌های جدید، پرورش نوآوری و رویکردهای جدید تأکید بر کارگروهی: ایجاد پیوند در سطوح ملی و بین‌المللی در آموزش، تشویق دانشجویان به کارگروهی در جستجوی بهبود مهارت‌های تدریس به طور مستمر: در جستجوی یادگیری و ترتیب مهارت‌های جدید آموزش و اطلاعات، به دنبال انتقادات و پیشنهادها، به روز داشتن دانش تخصصی و... معهدهد به کار تمرکز بر نیازهای آموزشی دانشجویان: کارکردن با شور و شتیاق، علاقه‌مند به حفظ ارزش‌های دانشگاه، مشتاق در مورد کار و آموزش مشوق و قدردان تنوع: عدم تفکر کلیشه‌ای و بدگویی نکردن در مورد دیگران، پرورش دهنده و مشوق تنوع و گوناگونی، جستجوی درک و فهم مردم با پیشنهادهای گوناگون و احترام گذاشتن به آنها برقراری تعامل با دیگران: آماده و پذیرای تعامل با افراد مختلف، مشوق حضور تازه‌واردها و گوش دادن عميقه به آنها و تلاش برای کمک به آنها، کارکردن با صداقت، فراهم کردن یک نمونه از معیارهای بالای اخلاقی، نشان دادن نگرش مراقبتی نسبت به دیگران، انگیزه بخشیدن به دانشجویان و همکاران: تشویق دانشجویان در جهت دستیابی به اهدافشان، ارائه بازخورد سازنده، نظرارت بر پیشرفت دانشجویان و پرورش موفقیت آنها طیف گسترده‌ای از مهارت‌ها و استعدادهای تدریس: تدریس و ارائه واضح و ترغیب دانشجویان به مهارت‌های نظری سطح بالا آموزش مفاهیم دشوار به صورت قابل درک، آموزش به صورت یادگیری ماندگار رهبری در آموزش: مشارکت در طراحی و ساختار درس، مشارکت در انتشارات در آموزش، شواهدی از خودتوسعه‌ای در یک زمینه آموزشی، نشان دادن خلاقیت در راهبردهای تدریس، معهدهد به توسعه حرفه‌ای در آموزش
۱۱۸	Richardson & Arundell,2006	تسلط استاد بر درس مورد تدریس، احترام به دانشجو، دیگرکردن دانشجو در بحث کلاسی و استفاده از روش‌های تدریس
۱۱۹	Malikow,2006	توانایی در ارتباط مطالب درسی، انگیزش دانش‌آموزان فراهم کردن محیط مناسب برای یادگیری، حفظ علاقه‌مندی به دانش‌آموزان و...
۱۲۰	Miller, 2006	صلاحیت و توانایی فنی (علم و مهارت در درس مورد آموزش)، صلاحیت و توانایی حرفه‌ای (آگاهی از برنامه‌ریزی، ارائه و ارزیابی آموزشی)، صلاحیت شخصی (ویژگی‌های شخصی و رفتاری مؤثر در فرایند تعلیم و تربیت)
۱۲۱	Otilita, 2007	شرکت در فعالیت‌های آموزشی استاد، توanایی استدلال موضوع درسی، توanایی چگونگی یاددهی و انتقال درک مفاهیم
۱۲۲	Goethe, 2007	خودکارآمدی، علاقه‌مندی، باورها و اعتقادات به عنوان ویژگی‌های شخصی استادان و همچنین تجربه تدریس، تحصیلات مناسب و داشتن مدرک تحصیلی مرتبط
۱۲۳	Gurny,2007	دانش معلم، مشوق و مسئولیت‌پذیری برای یادگیری، فعالیت‌های کلاسی که مشوق یادگیری است و...

ادامه جدول ۱

کد	صاحب نظران	مؤلفه‌های شناسایی شده
۱۲۴	Turnbull,2007	مدیریت شخصی: تفکر درباره خود، تکیه بر عملکرد با اعتماد به نفس، اقدام برای مهار استرس، مدیریت زمان؛ تعامل با دیگران: ایجاد رابطه خلاق، گوش دادن فعال، تمرين رفتارهای مؤثر توسعه دادن دامنه نفوذ؛ رفتارهای رهبری بانفوذ، گسترش نفوذ
۱۲۵	Vande Griff,2007	مدیریت کلاس کارآمد، جو انگیزاندۀ و ایمن یادگیری، آموزش شفاف، سازگاری تدریس، راهبردهای تدریس - یادگیری
۱۲۶	Huntly,2008	دانش حرفه‌ای شامل دانش محظوظ، شناخت شاگرد و آگاهی از تدریس و یادگیری، عمل حرفه‌ای طراحی یادگیری ایجاد محیط یادگیری و ارزشیابی یادگیری، تعهد حرفه‌ای شامل یادگیری حرفه‌ای، مشارکت، رهبری، ارزش‌ها، ارتباطات و اخلاقیات
۱۲۷	Jang,2009	توانایی استاد در انتقال مطالب
۱۲۸	Gullason,2009	تسلط و آمادگی استاد، ارتباط و پیوند دادن نظریه‌های اقتصادی و روش‌های کمی و آموزش چگونگی به کارگیری آن‌ها در حل مسائل و...
۱۲۹	Ogienko & Rolyak,2009	شایستگی‌های کلیدی: اطلاعات ارتباطی، کار اجتماعی، فرهنگی، زبان، ارزش‌های انسانی، شایستگی‌های اساسی: مدیریت، تدریس و...
۱۳۰	Khandelwal,2009	رابطه دوستانه با دانشجویان، آمادگی برای ارائه خوب درس، رعایت عدالت، گذراش زمان با دانشجویان خارج از کلاس و واپیش نمودن
۱۳۱	Aguilar & Retamal,2009	تأثیر مثبت فضای آموزشی
۱۳۲	Sadioglu et al.,2009	مهارت‌های اطلاعاتی از جمله تعريف، دریافت، ارزیابی و برقراری ارتباط با اطلاعات ویرگی‌ها یا خلاقی موردنیاز برای آموزش دهنده‌گان
۱۳۳	Sandoval.,2010	علاقة مندی، مشخص بودن، سازماندهی و جو مثبت کلاس
۱۳۴	Hativa et al., 2010	حوزه تخصصی استاد، پاسخگویی مناسب به مشکلات درسی دانشجویان، داشتن محیط یادگیری و امکانات آموزشی مناسب، داشتن تعامل میان استاد و دانشجو و دارا بودن طرح درس مناسب است
۱۳۵	Babar et al., 2010	داشتن دانش‌پایه، آگاهی از فرایند تدریس و درک آن، داشتن مهارت در برقراری ارتباط، داشتن مهارت در سنجش و ارزشیابی و...
۱۳۶	Taylor & Francis ,2010	سازماندهی، تمايل به پاسخ‌دهی به سؤالات دانشجویان، در دسترس بودن، احترام قائل بودن برای دانشجویان و میزان کمک استاد به دانشجویان
۱۳۷	Nowell,2010	آگاهی از نقش خود به عنوان استاد، توانایی شناخت شخصیت دانشجو، توانایی واپیش و ثبات احساسی عاطفی، رعایت عدالت و رعایت مقررات
۱۳۸	Rama,2011	توانایی تعریف اهداف یادگیری دانشجویان مناسب با دوره تحصیلی، تلفیق فنون آموزشی مؤثر و مواد درسی برای ارتقای یادگیری دانشجویان، استفاده مکرر از بازخورد دانشجویان، ترکیب و ادغام اهداف و ارزش‌های دانشکده و گروه با اهداف و روش‌های دوره و...
۱۳۹	Csbsju. College of Saint Benedict /Saint Johns University,2014	توجه به رابطه بین خود و دانشجویان، دادن بازخورد به دانشجویان و توجه به فرایند کیفیت آموزش
۱۴۰	Arnaioto et al., 2015	توجه به رابطه بین خود و دانشجویان، دادن بازخورد به دانشجویان و توجه به فرایند کیفیت آموزش

۳. یافته‌های پژوهش

در این پژوهش از طریق تحلیل محتوا، تمامی کدهایی که توسط محققان مورد توجه قرار گرفته استخراج شده و در جدول ۱ نشان داده شده‌اند. پس از آن، کدهای شناسایی شده در ۲۵ مضمون سازنده طبقه‌بندی شده و سپس در ۵ مورد از مضماین فرآیند ۱- بعد صلاحیت ارتباطی و اجتماعی ۲- بعد صلاحیت تخصصی ۳- بعد صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای تدریس ۴- بعد صلاحیت فردی / شخصیتی و ۵- بعد شرایط محیطی و مدیریتی قرار داده شدند.

جدول ۲. کدگذاری مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی بر اساس مطالعات انجام شده

مضامین فرآیند	مضامین سازنده	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد مضامین پایه	فرمایی مضامین پایه	فرمایی مضامین سازنده			
۹	۷	۶	۵	۴	-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۳-۲ -۱۷-۱۵-۱۴-۱۳-۱۲-۱۱ -۳۶-۳۳-۳۰-۲۸-۲۲-۲۰ -۵۰-۴۶-۴۳-۴۲-۳۷ -۶۱-۵۹-۵۸-۵۵-۵۴-۵۳ -۷۰-۶۸-۶۷-۶۶-۶۴-۶۳ -۸۶-۸۴-۷۹-۷۵-۴۳ -۹۳-۹۲-۸۹-۸۸-۸۷ -۱۰۲-۱۰۱-۱۰۰-۹۹-۹۷-۹۵ -۱۱۱-۱۰۸-۱۰۷-۱۰۶-۱۰۵ -۱۱۸-۱۱۶-۱۱۵-۱۱۳-۱۱۲ -۱۲۹-۱۲۴-۱۲۶-۱۲۰-۱۱۹ -۱۳۶-۱۳۵-۱۳۲-۱۳۰ -۵۲-۱۱۷-۱۴-۱۳۹-۱۳۷ -۴۳-۴۴-۶۲-۶۴-۸۹ ۸۳-۶۶-۶۴-۶۳-۵۷-۵۳	قدرت برقراری ارتباط و تعامل، استقبال از اظهارنظرها و برانگیختن بحث‌های علمی، طرح مسائل مشاکرت برانگیز در کلاس، تقویت گروه‌گرایی و تقویت رفتار اجتماعی دانشجویان در کلاس و یادگیری، انعطاف‌پذیری در برخوردها، تمرین رفتارهای مؤثر، گسترش نفوذ، مهارت در توجه و گوش دادن فال، شایستگی‌های اجتماعی و میان‌فردی، ارتباط پویا و سازنده، استفاده از زبان بدن و عناصر غیرکلامی، واکنش‌های معقول و منطقی و مناسب با موقعیت‌ها	۸۸	۱۳۱	
۸	۷	۶	۵	-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷-۵۳-۶ -۷۲-۶۸-۶۲-۶۱	رعایت احترام و نگرش مشبت و تعامل محترمانه و تکریم دانشجو و پرهیز از تبعیض و سرزنش، پیش‌بینی پذیری، رعایت مساوات و ارائه انتقادات سازنده	۱۰			

۲ جدول ادامه

فراوانی مضماین سازنده	فراوانی مضماین پایه	کد مضماین پایه	مضاین پایه	مضاین سازنده	مضاین فراغیر
	۱۴	-۶۷-۶۶-۶۵-۶۲-۵۳-۶ -۱۱۱-۱۰۸-۹۸-۸۹-۸۷ ۱۳۷-۱۳۰-۱۲۱	در دسترس بودن در ساعات خارج از کلاس و امکان برقراری ارتباط راحت	۲ دسترسی بودن	
	۱۲	-۶۰-۵۷-۵۶-۵۳-۵۰-۴۳ ۶۵-۱۱۵-۹۸-۶۸-۶۷-۶۳	ایجاد انگیزه، وجود فضای مثبت و اعتمادآفرین، تشویق فعالیت‌های اشتراکی و جلب نظر دانشجویان در انتخاب مواد آموزشی، نحوه تدریس، بحث‌های کلاسی و...، یادگیری مشارکتی، شناخت دانشجویان و توجه به فردیت دانشجویان، مشوق پرسش و پاسخ، پیشنهاد و انتقاد	زبانه‌سازی مشارکت دانشجویان	
	۷	-۷۱-۶۷-۶۳-۵۹-۵۲ ۶۶-۱۳۷	اهمیت دادن به دانشجویان پویا و علاقه‌مند به رفع مشکلات و اعطای آزادی عمل مناسب به آنها، هدایت دانشجو به سمت تقویت صلاحیت‌های حرفه‌ای تحقیق و تدریس	شایدیدوری	
۱۲۳	۶۴	-۱۷-۱۶-۱۵-۱۰-۷-۶-۱ -۳۱-۲۶-۲۳-۲۱-۲۰-۱۸ -۳۹-۳۸-۳۵-۳۴-۳۲ -۴۹-۴۸-۴۷-۴۶-۴۴-۴۰ -۶۰-۵۸-۵۷-۵۶-۵۳-۵ -۷۴-۷۲-۷۰-۶۸-۶۷-۶۱ -۸۴-۸۳-۸۲-۸-۷۷ -۹۷-۹۶-۹۱-۹۰-۸۸-۸۷ -۱۰۹-۱۰۸-۱۰۴-۹۹-۹۸ -۱۲۰-۱۱۸-۱۱۴-۱۱۱-۱۱۰ -۱۳۵-۱۰۵-۱۲۶-۱۲۳-۱۲۲ -۱۱۷-۱۳۶	صلاحیت و تسليط بر موضوع و حوزه تخصصی، شایستگی شغلی، دانستن و کاربرد اطلاعات به روز و کاربردی، صلاحیت حرفة‌ای، توسعه حرفة‌ای و خودبهبودی، شایستگی نظری و رویه‌ای، هوش، تلاش، پیگیری در حوزه تخصص خود	اشراف و تسليط بر موضوع تخصصی (ذانایی علمی)	oplect تخصصی

ادامه جدول ۲

فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین پایه	کد مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین سازنده	مضامین فرآیند
	۸	-۴۲-۳۷-۳۳-۲۸-۵-۲ ۷۳-۵۸	شرکت در جلسات، همایش‌ها، اجمن‌ها و...، تخصصی و ارائه دیدگاه، نظر، مقاله، پژوهش	۶ ۵ ۴ ۳ ۲	
۲۵	-۵۸-۵۷-۵۶-۵۳-۴۳-۱ -۶۶-۶۳-۶۲-۶۴-۶۱-۶۰ -۱۰۸-۸۹-۷۰-۶۸-۶۷ -۷۴-۶۸-۶۷-۶۶-۴۳ -۱۱۱-۱۰-۷۷	آشنایی، نگاه مشیت، توان و مهارت استفاده از منابع و مطالب مفید علمی و جدید، آشنایی و استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی، نرم افزارها، کتاب‌های الکترونیکی، وبگاه‌ها و...	۹ ۸ ۷ ۶		
۱۹	-۱۳۵-۱۲۱-۸۸-۱۷-۶ -۱۱۷-۱۲۸-۶۴-۶۲-۱۳۷ -۹۰-۱۱۰-۱۱۲-۱۳۹-۱۱۹ ۹۰-۱۰-۶-۷۱	راهنمایی و مشاوره دانشجویان، پاسخ مستند، علمی و قانع‌کننده به سوالات، تلاش برای علاقمند ساختن و حمایت از دانشجویان، آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اصلی و پیش‌نیاز رشته تخصصی، افزایش اعتمادبه نفس دانشجویان برای تحصیل در رشته، آرائه بازخورد سازنده به آنها، تأکید بر نکات و موارد مهم در رشته تحصیلی، جامع‌نگری و زرفاندیشی در ارائه	۴ ۳ ۲ ۱		
۱۵	-۶۵-۶۴-۶۳-۶۲-۵۰-۵۹ -۷۲-۶۴-۱۳۶-۹۴-۶۹ ۱۳۶-۱۰۹-۱۱۱-۱۳۹	بررسی و بازنگری در تناسب و ترتیب مناسب دروس دوره با اهداف دوره، تلاش برای بهروزرسانی و اصلاح سرفصل‌ها و برنامه‌های آموزشی دوره، توجه به موضوعات بین‌رشته‌ای،	۷ ۶ ۵ ۴		

ادامه جدول ۲

ردیف	نام و نشانه هدایت کننده	نام و نشانه هدایت کننده	نام و نشانه هدایت کننده	نام و نشانه هدایت کننده	نام و نشانه هدایت کننده	
۳۰۵	۱۱۱	-۱۰-۹-۷-۶-۵-۴-۳-۲-۱ -۱۸-۱۷-۱۶-۱۵-۱۴-۱۲ -۲۶-۲۵-۲۳-۲۲-۲۰-۱۹ -۳۳-۳۲-۳۱-۳۰-۲۸-۲۷ -۳۸-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴ -۴۵-۴۴-۴۳-۴۲-۴۱-۴۰ -۵۲-۵۱-۵۰-۴۹-۴۷-۴۶ -۶۰-۵۸-۵۷-۵۶-۵۵-۵۴ -۶۶-۶۱-۶۰-۵۹-۶۹-۶۵ -۷۸-۷۷-۷۱-۶۸-۶۷ -۱۰-۹-۱۰-۲-۸-۹-۸-۲-۸-۷۹ -۱۱۸-۱۱۶-۱۱۵-۱۱۱-۱۱۰ -۱۲۷-۱۲۶-۱۲۵-۱۲۱-۱۱۲ -۵۳-۱۱۷-۱۳۹-۱۳۶-۱۲۹ -۶۳-۶۲-۶۰-۵۶-۵۴-۵۷ -۷۴-۷۱-۶۸-۶۷-۶۶ -۹۰-۸۹-۸۷-۸۶-۷۴-۸۶ -۹۷-۹۶-۹۴-۹۳-۹۲-۹۱ ۱۳۹-۱۰-۸-۱۰-۶-۱۰-۱-۱۰۰-۹۸	مشارکت حرفه ای در بهره گیری از نظرات سایر اساتید و تعامل مستمر در مورد آموزش و تدریس تسلط و استفاده از شیوه ای متنوع جدید و قدیم تدریس، توجه به تفاوت های فردی و نظرات در تدریس، ایجاد انگیزه و علاقه به یادگیری، بیان شیوه، قابل فهم و جذاب همراه با مثال در تدریس، مهارت استفاده از امکانات و نوآوری های آموزشی، رعایت نظم و منسجم و پیوستگی در ارائه در مطالب تدریس تعاملی و تشویق پرسش و پاسخ در تدریس، توانایی امتحان و تمرین مطالب اساسی، تناسب شیوه آموزشی با اهداف و محتوا، بیان اهداف درسی، استفاده از دیدگاه های مختلف برای روشن کردن مطالب	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
	۷۲	-۱۶-۱۴-۱۰-۹-۷-۶-۴-۳ -۳۰-۲۷-۲۶-۲۲-۲۰-۱۸ -۴۲-۴۰-۳۷-۳۴-۳۲-۳۱ -۵۳-۵۲-۵۱-۵-۴۷-۴۵ -۵۸-۵۷-۵۶-۵۵-۵۴ -۶۵-۶۴-۶۳-۶۲-۶۱-۶۰ -۷۴-۶۹-۶۸-۶۷-۶۶ -۸۰-۷۹-۷۸-۷۷-۷۵ -۱۰۰-۹۹-۹۸-۹۵-۹۳-۸۹ -۱۱۳-۱۱۱-۱۰-۹-۱۰-۷-۱۰۲ -۱۲۱-۱۲۰-۱۱۹-۱۱۶-۱۱۵ -۱۳۴-۱۳۰-۱۲۹-۱۲۸-۱۲۶ ۱۱۷-۱۳۷-۱۳۶-۱۳۵	تهییه و ارائه طرح درس و عمل بر اساس آن، سازماندهی منسجم منطقی و منظم مطالب، برنامه ریزی و آمادگی قبل از کلاس در خود دانشجویان، تأکید و توجه به شکل گیری ساخت شناختی، جمع بندی و رفع اشکالات، برنامه ریزی درسی، بودجه بندی زمان و محتوا تدریس داشتن طرح استفاده از فناوری در تدریس	۱۰۰	۱۰۰	

ادامه جدول ۲

فراوانی مضماین سازنده	فراوانی مضماین پایه	کد مضماین پایه	مضماین پایه	مضماین سازنده	مضماین فرآیند
۳۵		-۲۲-۲۰-۱۷-۱۵-۹-۶-۳ -۵۲-۴۸-۴۵-۳۵-۲۷ -۶۳-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷ -۸۶-۷۱-۶۹-۶۷-۶۵-۶۴ -۱۳۱-۱۱۹-۱۱۶-۱۱۵-۱۱۳ -۱۱۰-۱۱۷-۱۳۵-۱۳۴-۱۲۵ ۱۲۹-۱۲۶	مدیریت کلاس و ایجاد محیط و جوی سوشال از اعتماد، منعطف، امن و برانگیزاننده برای یادگیری، سازماندهی کلاس و مدیریت افراد بی نظم و شرایط فیزیکی کلاس	۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴	
۵۳		-۱۶-۱۲-۹-۷-۶-۴-۳-۱ -۴۳-۴۰-۳۶-۲۷-۲۲-۲۰ -۵۶-۵۳-۵۲-۵۰-۴۵ -۷۱-۶۵-۶۲-۵۹-۵۸-۵۷ -۹۴-۹۲-۸۶-۸۵-۸۴-۸۱ -۱۱۴-۱۱۳-۱۱۱-۱۰۸-۱۰۲ -۱۲۹-۱۱۷-۱۲۶-۱۲۳-۱۲۰ -۶۱-۱۴۰-۱۳۹-۱۳۶-۱۳۰ -۶۸-۷۷-۶۴-۶۳-۶۲ ۱۱۶-۶۶	مهارت در ارزیابی آغازین، تکوینی و پایانی، توجه به سطوح بالای یادگیری در ارزیابی، تقویت خودارزیابی دانشجویان، ارائه بازخورد ارزیابی و دادن فرصت رفع ضعفها و کمبودها، مشخص کردن نحوه، ملک، انتظارات و منابع در ارزیابی‌ها، مشخص کردن فعالیت‌های مستمر و دادن تکلیف و رسیدگی و تأثیر دادن آن در ارزیابی پایانی، بهره‌گیری از شیوه‌های متناسب در ارزیابی‌ها، استفاده از نتایج بازخورد یادگیری برای اصلاح و شناسایی مشکلات دانشجویان، ارزیابی علمی و عادلانه، ارزیابی اثربخش آموزشی، توجه به سطح علمی کلاس در ارزشیابی، ارزیابی به موقع، نوآوری و ابداع در تکالیف	۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴	
۳۴		-۴۱-۳۹-۲۵-۲۱-۱۱-۶ -۵۶-۵۰-۴۸-۴۵-۴۳ -۶۶-۶۴-۶۳-۶۱-۶۰-۵۸ -۸۴-۸۱-۸۰-۷۹-۶۸-۶۷ -۱۰۹-۱۰۰-۹۸-۹۵-۹۰-۸۸ ۱۱۷-۱۲۸-۱۱۵-۱۱۱-۱۱۰	توضیح نحوه به یاد سپردن و فهم و درک و استفاده از مطالب، مشخص کردن موانع درک و فهم مطالب، تشویق حس کنگناکوی و طرح سؤال، تقویت و توسعه قدرت تفکر و تجربه	۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴	

ادامه جدول ۲

فراوانی مضماین سازنده	فراوانی مضماین پایه	کد مضماین پایه	مضاین پایه	مضاین سازنده	مضاین فراگیر
			و تحلیل دانشجویان، تحریک و تسهیل یادگیری و مطالعه مستقل، توجه به رشد و توسعه دانشجویان در تمام زمینه‌ها و بالا بردن انتظارات از آنها، ترغیب به ابتکار و خلاقیت و ترویج تفکر انتقادی و تحلیلی، خلاق، قیاسی، استقرایی راهبردی، یادگیری مشارکتی، فعالیت‌های یادگیری متتنوع، معنادار بودن و مرتبط ساختن مواد یادگیری با مسائل، تجربیات و نیازهای یادگیرنده، هدایت انتقال یادگیری به محیط زندگی، داشتن برنامه برای تقویت و رفع اشکالات یادگیری دانشجویان ضعیف، تشویق یادگیری از تجربه و اشتباهات		
۱۴۱	۴۹	-۱۵-۱۳-۱۲-۷-۶-۵-۲-۱ -۲۸-۲۴-۲۳-۲۲-۱۸-۱۶ -۳۷-۳۶-۳۴-۳۳-۳۰ -۴۷-۴۶-۴۲-۴۰-۳۸-۱۸ -۶۰-۵۹-۵۸-۵۷-۵۰-۴۹ -۷۶-۷۳-۶۸-۶۵-۶۴ -۹۹-۹۰-۸۹-۷۹-۷۸-۷۷ -۱۱۷-۱۳۴-۱۲۰-۱۰۹-۱۰۵ ۱۳۸-۱۲۴	متواضع، ثبات شخصیت، رعایت شئونات علمی، خوش اخلاق، دارای اعتمادبه نفس، صبر و حوصله در تدریس، روحیه انتقادپذیری، منضبط بودن، دلسوز، تأکید بر نظم، شخصیت مثبت، متخصص بودن، خلاق، ظاهر مناسب و منظم، ثبات احساس و عاطفی، تفکر در مورد خود، مهار احساس و استرس، خوش رویی و برخورد دوستانه، جسارت نه گفتن، شایستگی و محبوبیت دانشگاهی و آموزشی	۶۹ پژوهشی شخصیتی مناسب (منش مدیری)	ویژگی / شخصیتی

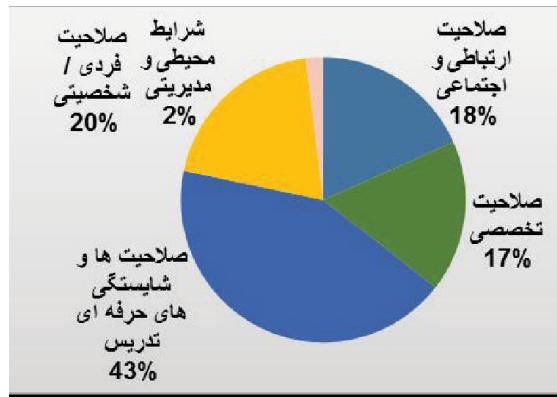
ادامه جدول ۲

فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین پایه	کد مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین سازنده	مضامین فرآیند
	۲۰	-۴۷-۴۰-۳۱-۲۶-۷-۶ -۹۸-۸۰-۷۵-۶۸-۶۱-۵۸ -۱۱۷-۱۳۸-۱۳۴-۱۱۲-۱۰۷ -۵۸-۱۲۳-۱۲۲	علاقه و اشتیاق به معلمی، علاقمند به رشته تحصیلی، ارج نهادن به امور آموزشی	تئوری پژوهشی تجزیه‌ی گذشتگانی	
	۲۰	-۳۵-۳۲-۲۴-۱۷-۱۳-۶ -۱۰۵-۸۳-۶۱-۶۰-۵۸-۵۰ -۲۴-۱۱۷-۱۳۳-۱۲۹-۱۲۶ -۶-۱۳-۱۷	رعایت مبانی اخلاقی و اسلامی، شایستگی اخلاقی و ارزشی، متعهد، عدالت و جدان کاری	تئوری پژوهشی تجزیه‌ی گذشتگانی	
	۱۶	-۴۰-۳۹-۳۸-۳۶-۶۲۳ -۵۹-۵۷-۵۰-۴۸-۴۴-۴۱ -۲۳-۱۱-۱۳۸-۶۷-۶۶	رعایت قوانین و ضوابط حضور و در دسترس بودن برای راهنمایی و مشاوره دانشجویان، رعایت سرفصل‌های مصوب، واپیش حضور و غیاب، رعایت مقررات و انضباط آموزشی (شروع و اتمام کلاس، حضور به موقع و...)	تئوری پژوهشی	
	۸	-۵۰-۴۶-۴۳-۳۱-۳۰-۱۰ ۱۲۲-۶۸	داشتن تجربه آموزشی	تئوری و سبقه	
	۲	۶۷-۱۱	رضایت از روش تدریس، مواد آموزشی و کمک آموزشی، شیوه ارزیابی، ساعات مشاوره، ارتباطات استایید	تئوری پژوهشی تجزیه‌ی گذشتگانی	
	۹	-۶۸-۶۵-۶۰-۵۸-۳۱-۲۱ ۱۱۷-۷۳-۶۹	در قالب حرفه معلمی، قاطعیت، سختگیری	مسئلپیزی تجزیه‌ی گذشتگانی	
	۷	-۵۸-۵۷-۵۰-۷-۳۹ ۶۲-۶۰	استفاده بهینه از وقت کلاسی	تجزیه‌ی گذشتگانی	

ادامه جدول ۲

فراوانی مضماین سازنده	فراوانی مضماین پایه	کد مضماین پایه	مضاین پایه	مضاین سازنده	مضاین فراگیر
	۶	۱۱۷-۸۹-۸۱-۶۶-۱۴-۵۸	توجه به دانشجویان مشکل کار و مدیریت تفاوت‌ها و تنوع‌ها	توپیک‌های فناوری‌های انسانی	
	۴	۱۲۲-۸۷-۷۱-۶۷	مدرک تحصیلی، سابقه آموزشی، سن، جنس، وضعیت استخدامی	و پژوهشی‌های معموت شناسی	
۱۴	۳	۶۸-۷۰-۷۲	مناسب بودن محیط و فضای آموزشی	فران	
	۲	۶۸-۸۴	مناسب بودن تعداد دانشجو در کلاس، فعال بودن و مسئولیت‌پذیری دانشجو برای یادگیری	دانشجو	
	۵	۷۷-۱۳۵-۷۴-۷۰-۶۸	دسترسی به تجهیزات و وسایل کمک‌آموزشی و مواد آزمایشگاهی مناسب و باکیفیت	امکانات و تجهیزات	برنامه‌ریزی و پروژه‌ها
	۴	۱۱۹-۱۰۴-۸۲-۷۷	فرآهم‌کردن محیط و شرایط مناسب برای آموزش و یادگیری، فراهم‌سازی روش‌های ارزیابی چندگانه از دانشجویان، استفاده از نتایج ارزیابی دانشجویان از اساتید برای بهبودبخشی، مستندسازی تدریس اساتید	پژوهشی	

نmodار ۱ درصد فراوانی مضماین فرآگیر مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی را نشان داده است:

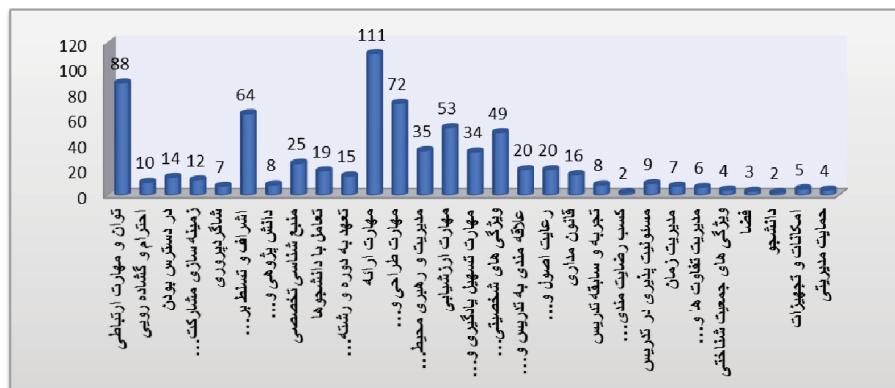

نمودار ۱. فراوانی درصدی مضماین فرآگیر مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی

اطلاعات نمودار ۱ نشان می‌دهد فراوانی درصدی مضماین فرآگیر مؤلفه صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای تدریس، بیشترین فراوانی را در بین ابعاد کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی دارد.

نمودار زیر درصد فراوانی مضماین پایه مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی را نشان

داده است:

نمودار ۲. درصد فراوانی مضماین پایه مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی

اطلاعات نمودار ۲ نشان می‌دهد که شش مورد از بیشترین فراوانی مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی به ترتیب شامل: مهارت ارائه (۱۱۱ مورد)، توان و مهارت ارتباطی (۸۸ مورد)، مهارت طراحی و سازماندهی (۷۲ مورد)، اشراف و تسلط بر موضوع (۶۴ مورد)، مهارت ارزشیابی (۵۳ مورد) و ویرگی‌های شخصیتی متناسب یا منش مدرسی (۴۹ مورد) می‌باشد.

۴. بحث

پژوهش حاضر از طریق فراترکیب و تجزیه و تحلیل نظرات و مبانی موجود در زمینه، مؤلفه‌های کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها به جمع‌بندی مطالعات انجام شده در این حوزه پرداخت و ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر بر کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در ۵ بعد و ۲۹ مؤلفه طبقه‌بندی نمود. بر اساس نتایج مطالعه حاضر، یکی از ابعاد شناسایی شده، بعد صلاحیت ارتباطی و اجتماعی است. این بعد در ۱۳۱ مورد از تحقیقات مورد بررسی در این تحقیق بررسی شده و دارای ۵ مؤلفه است. مؤلفه اول توان و مهارت ارتباطی است. به این مؤلفه در ۸۸ مورد از تحقیقات مورد بررسی در این تحقیق اشاره شده است. در این مؤلفه به قدرت برقراری ارتباط و تعامل، استقبال از اظهارنظرها و برانگیختن بحث‌های علمی، طرح مسائل مشارکت برانگیز در کلاس، تقویت گروه‌گرایی و تقویت رفتار اجتماعی دانشجویان در کلاس و یادگیری، انعطاف‌پذیری در برخوردها، تمرين رفتارهای مؤثر، گسترش نفوذ، مهارت در توجه و گوش دادن فعال، شایستگی‌های اجتماعی و میان‌فردی، ارتباط پویا و سازنده، استفاده از زبان بدن و عناصر غیرکلامی، واکنش‌های معقول و منطقی و مناسب با موقعیت‌ها اشاره شده است. مؤلفه دوم این بعد احترام و گشاده‌رویی است که در ۱۰ مورد از تحقیقات بررسی شده به‌نوعی به آنها اشاره شده است. در این مؤلفه، به مواردی از قبیل رعایت احترام و نگرش مثبت و تعامل محترمانه و تکریم دانشجو و پرهیز از تبعیض و سرزنش، پیش‌بینی‌پذیری، رعایت مساوات و ارائه انتقادات سازنده اشاره شده است. مؤلفه بعدی در دسترس بودن اساتید است که در ۱۴ مورد از تحقیقات مورد بررسی به آن اشاره شده است. موضوعات این مؤلفه به در دسترس بودن در ساعات خارج از کلاس و امکان برقراری ارتباط راحت اشاره دارد. مؤلفه چهارم این بعد زمینه‌سازی مشارکت دانشجویان است که در ۱۲ مورد از تحقیقات از آن نام برده شده است. مباحث مطرح شده در این مؤلفه شامل ایجاد انگیزه، وجود فضای مثبت و اعتماد‌آفرین، تشویق فعالیت‌های اشتراکی و جلب نظر دانشجویان در انتخاب مواد آموزشی، نحوه تدریس، بحث‌های کلاسی و...، یادگیری مشارکتی، شناخت دانشجویان و توجه به فردیت دانشجویان، مشوق پرسش و پاسخ، پیشنهاد و انتقاد می‌باشد. مؤلفه پنجم این بعد شاگردپروری است که در ۷ مورد از تحقیقات از آن نام برده شده است و به مواردی از قبیل اهمیت‌دادن به دانشجویان پویا و علاقه‌مند به رفع مشکلات و اعطای آزادی عمل مناسب به آنها، هدایت دانشجو به سمت تقویت صلاحیت‌های حرفه‌ای تحقیق و تدریس اشاره دارد. بعد دوم، بعد صلاحیت تخصصی است این بعد در ۱۳۱ مورد از تحقیقات مورد بررسی در این پژوهش بررسی شده و دارای ۵ مؤلفه است. مؤلفه اول اشراف و تسلط بر موضوع (توانایی علمی) است که در ۶۴ پژوهش این تحقیق به آن اشاره شده و به موضوعاتی از قبیل صلاحیت و تسلط بر موضوع و حوزه تخصصی، شایستگی شغلی، دانستن و کاربرد اطلاعات به روز و کاربردی، صلاحیت حرفه‌ای، توسعه حرفه‌ای و خودبهدوی، شایستگی نظری و رویه‌ای، هوش، تلاش و پیگیری در حوزه تخصص خود می‌پردازد.

مؤلفه دوم این بعد دانش پژوهی و جستجوگری علمی است که در ۸ تحقیق به آن اشاره شده و در برگیرنده مباحثی مثل شرکت در جلسات، همایش‌ها، انجمن‌ها و... تخصصی و ارائه دیدگاه، نظر، مقاله، پژوهش می‌شود. مؤلفه دیگر بعد صلاحیت تخصصی، منبع‌شناسی تخصصی است که در ۲۵ پژوهش به آن پرداخته شده و در برگیرنده آشنایی، نگاه مثبت، توان و مهارت استفاده از منابع و مطالعه مفید علمی و جدید، آشنایی و استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی، نرم‌افزارها، کتاب‌های الکترونیکی، وبگاه‌ها و... می‌باشد. مؤلفه چهارم این بعد تعامل با دانشجوها است که در ۱۹ مورد از پژوهش‌ها به آنها اشاره شده و به موضوعاتی از قبیل راهنمایی و مشاوره دانشجویان، پاسخ مستدل، علمی و قانع‌کننده به سوالات، تلاش برای علاقه‌مند ساختن و حمایت از دانشجویان، آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اصلی و پیش‌نیاز رشته تخصصی، افزایش اعتمادبه نفس دانشجویان برای تحصیل در رشته، ارائه بازخورد سازنده به آنها، تأکید بر نکات و موارد مهم در رشته تحصیلی، جامع‌نگری و ژرف‌اندیشی در ارائه مباحث اشاره دارد. مؤلفه آخر این بعد تعهد به دوره و رشته تخصصی است که در ۱۵ مورد از پژوهش‌ها به آن اشاره شده و در بردارنده مواردی از قبیل بررسی و بازنگری در تناسب و ترکیب مناسب دروس دوره با اهداف دوره، تلاش برای به روزرسانی و اصلاح سرفصل‌ها و برنامه‌های آموزشی دوره، توجه به موضوعات بین‌رشته‌ای، مشارکت حرفه‌ای در پهنه‌گیری از نظرات سایر اساتید و تعامل مستمر در مورد آموزش و تدریس می‌باشد. بعد بعدی صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای تدریس است که در ۳۰۵ پژوهش به آن پرداخته شده و شامل ۵ مؤلفه است. مؤلفه اول مهارت ارائه است که در ۱۱۱ تحقیق به آن پرداخته شده است و شامل موضوعاتی مثل تسلط و استفاده از شیوه‌ای متنوع جدید و قدیم تدریس، توجه به تفاوت‌های فردی و نظرات در تدریس، ایجاد انگیزه و علاقه به یادگیری، بیان شیوه، قابل فهم و جذاب همراه با مثال در تدریس، مهارت استفاده از امکانات و نوآوری‌های آموزشی، رعایت نظم و انسجام و پیوستگی در ارائه در مطالب تدریس تعاملی و تشویق پرسش و پاسخ در تدریس، توانایی امتحان و تمرین مطالب اساسی، تناسب شیوه آموزشی با اهداف و محتوا، بیان اهداف درسی، استفاده از دیدگاه‌های مختلف برای روشن‌کردن مطالب می‌باشد. مؤلفه بعدی مهارت طراحی و سازماندهی است که در ۷۲ پژوهش آمده و به موضوعاتی از قبیل تهیه و ارائه طرح درس و عمل بر اساس آن، سازماندهی منسجم منطقی و منظم مطلب، برنامه‌ریزی و آمادگی قبل از کلاس در خود دانشجویان، تأکید و توجه به شکل‌گیری ساخت‌شناختی، جمع‌بندی و رفع اشکالات، برنامه‌ریزی درسی، بودجه‌بندی زمان و محتوا در تدریس داشتن طرح استفاده از فناوری در تدریس اشاره دارد. مؤلفه بعدی مدیریت و رهبری محیط آموزشی می‌باشد که در ۳۵ تحقیق به آن پرداخته‌اند. در این مؤلفه به مواردی از قبیل مدیریت کلاس و ایجاد محیط و جوی سرشار از اعتماد، منعطف، امن و برانگیزاننده برای یادگیری، سازماندهی کلاس و مدیریت افراد بی‌نظم و شرایط فیزیکی کلاس پرداخته شده است. مؤلفه سوم در بعد صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای تدریس مهارت ارزشیابی است که

در ۵۳ تحقیق به آن اشاره شده است و در برگیرنده مهارت در ارزیابی آغازین، تکوینی و پایانی، توجه به سطوح بالای یادگیری در ارزیابی، تقویت خودارزیابی دانشجویان، ارائه بازخورد ارزیابی و دادن فرصت رفع ضعف‌ها و کمبودها، مشخص کردن نحوه، ملاک، انتظارات و منابع در ارزیابی‌ها، مشخص کردن فعالیت‌های مستمر و دادن تکلیف و رسیدگی و تأثیر دادن آن در ارزیابی پایانی، بهره‌گیری از شیوه‌های متناسب در ارزیابی‌ها، استفاده از نتایج بازخورد یادگیری برای اصلاح و شناسایی مشکلات دانشجویان، ارزیابی علمی و عادلانه، ارزیابی اثربخش آموزشی، توجه به سطح علمی کلاس در ارزشیابی، ارزیابی بهموقع، نوآوری و ابداع در تکالیف می‌باشد. مؤلفه آخر بعد صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای تدریس مهارت تسهیل یادگیری و تفکر در دانشجوها است که در ۲۴ تحقیق به آن اشاره شده است و شامل موضوعاتی مثل توضیح نحوه بهیاد سپردن و فهم و درک و استفاده از مطالب، مشخص کردن موانع درک و فهم مطالب، تشویق حس کنجکاوی و طرح سؤال، تقویت و توسعه قدرت تفکر و تجزیه و تحلیل دانشجویان، تحریک و تسهیل یادگیری و مطالعه مستقل، توجه به رشد و توسعه دانشجویان در تمام زمینه‌ها و بالا بردن انتظارات از آنها، ترغیب به ابتکار و خلاقیت و ترویج تفکر انتقادی و تحلیلی، خلاق، قیاسی، استقرایی، راهبردی، یادگیری مشارکتی، فعالیت‌های یادگیری متنوع، معنادار بودن و مرتبط ساختن مواد یادگیری با مسائل، تجربیات و نیازهای یادگیرنده، هدایت انتقال یادگیری به محیط زندگی، داشتن برنامه برای تقویت و رفع اشکالات یادگیری دانشجویان ضعیف، تشویق یادگیری از تجربه و اشتباهات می‌باشد. بعد بدی شناسایی شده در این تحقیق، بعد صلاحیت فردی / شخصیتی است که شامل ۱۰ مؤلفه است و در ۱۴۱ تحقیق هم به آنها اشاره شده است. مؤلفه اول این بعد ویژگی‌های شخصیتی متناسب با مدرس (منش مدرسی) است که در ۴۹ پژوهش بررسی شده در این تحقیق به آن اشاره شده است و در برگیرنده موضوعاتی در زمینه تواضع، ثبات شخصیت، رعایت شئونات علمی، خوش‌اخلاقی، اعتماد به نفس، صبر و حوصله در تدریس، روحیه انتقادی‌پذیری، منضبط بودن، دلسوزی، تأکید بر نظم، شخصیت مثبت، مشخص بودن، خلاق بودن، ظاهر مناسب و منظم، ثبات احساس و عاطفی، تفکر در مورد خود، مهار احساس و استرس، خوش‌رویی و برخورد دوستانه، جسارت نه گفتن، شایستگی و محبویت دانشگاهی و آموزشی می‌باشد. مؤلفه دوم بعد صلاحیت فردی / شخصیتی علاقه‌مندی به تدریس و آموزش می‌باشد که در ۲۰ پژوهش بررسی شده در این تحقیق به آن اشاره شده و به موضوعاتی در زمینه علاقه و اشتیاق به معلمی، علاقه‌مندی به رشته تحصیلی و ارج نهادن به امور آموزشی اشاره دارد. مؤلفه بعدی رعایت اصول ارزشی و هنجرهای اخلاقی، دینی و فرهنگی می‌باشد که در ۲۰ پژوهش بررسی شده در این تحقیق به آن اشاره شده و در برگیرنده رعایت مبانی اخلاقی و اسلامی، شایستگی اخلاقی و ارزشی، تعهد، عدالت و جدان کاری می‌باشد. مؤلفه سوم بعد صلاحیت فردی / شخصیتی قانون‌مداری است که در ۱۶ تحقیق به آن اشاره شده و موضوعاتی از قبیل رعایت قوانین و ضوابط حضور و در دسترس بودن برای راهنمایی و مشاوره دانشجویان، رعایت

سرفصل‌های مصوب، واپایش حضور غیاب، رعایت مقررات و انضباط آموزشی (شروع و اتمام کلاس، حضور به موقع و...) در آن مطرح است. مؤلفه دیگر بعد صلاحیت فردی / شخصیتی، داشتن تجربه و سابقه تدریس است که در ۸ پژوهش به آن اشاره شده است. مؤلفه بعدی این بعد، کسب رضایتمندی دانشجویان می‌باشد که در ۹ پژوهش به آن اشاره شده و در بردازندۀ مواردی از قبیل رضایت از روش تدریس، مواد آموزشی و کمک‌آموزشی، شیوه ارزیابی، ساعات مشاوره و ارتباطات استاید است. مؤلفه‌های بعدی این بعد شامل مسئولیت‌پذیری در تدریس، مدیریت زمان، مدیریت تفاوت‌ها و اختلالات و ویژگی‌های جمعیت‌شناسخی می‌باشد که به ترتیب در ۶-۷-۹ و ۴ پژوهش به آنها اشاره شده است.

آخرین بعد، شرایط محیطی و مدیریتی می‌باشد که شامل ۴ مؤلفه فضای دانشجو، امکانات و تجهیزات و حمایت مدیریتی است و در ۱۴ مورد از پژوهش بررسی شده در این تحقیق به آن اشاره شده است. در این بعد به موضوعاتی مثل مناسبت بودن محیط و فضای آموزشی، متناسب بودن تعداد دانشجو در کلاس، فعال بودن و مسئولیت‌پذیری دانشجو برای یادگیری، دسترسی به تجهیزات و وسائل کمک‌آموزشی و مواد آزمایشگاهی مناسب و باکیفیت، فراهم کردن محیط و شرایط مناسب برای آموزش و یادگیری، فراهم سازی روش‌های ارزیابی چندگانه از دانشجویان، استفاده از نتایج ارزیابی دانشجویان از استاید برای بهبود بخشی، مستندسازی تدریس استاید اشاره شده است.

۵. نتیجه‌گیری

در مجموع ابعاد و مؤلفه‌های به دست آمده از بررسی مبانی نظری و پژوهش‌های انجام شده، حاکی از نقش آنها در بهبود کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی است. بخشی از این ابعاد مثل مهارت ارتباطی، احترام و گشاده‌رویی، اشراف و تسلط بر موضوع (توانایی علمی)، علاقه‌مندی به تدریس و آموزش، رعایت اصول ارزشی و هنجارهای اخلاقی، دینی، فرهنگی و... در جذب اعضای هیئت علمی باید مدنظر قرار گیرد تا فردی متناسب با شغل مدرسی جذب گردد و صلاحیت‌های شخصیتی و علمی لازم را داشته باشد. بخشی دیگر از موارد اشاره شده مثل فضای دانشجو، امکانات و تجهیزات و حمایت مدیریتی، به تمهید مدیریت دانشگاه در تدارک شرایط و ملزمات لازم برای تدریس اشاره دارد و بخشی از آنها مانند مهارت ارائه، طراحی و سازماندهی، مدیریت و رهبری محیط آموزشی، ارزشیابی و تسهیل یادگیری و تفکر در دانشجوها به تلاش برای بهبود تدریس استاد برمی‌گردد که مستلزم حمایت‌ها و هدایت‌های لازم از طرف دانشگاه‌ها می‌باشد.

تقدیر و تشکر

ضمون تقدیر و تشکر از همه استاید و صاحب‌نظران محترمی که از دانش و تولیدات علمی‌شان، برای

تدوین این مقاله استفاده شد. بدین‌وسیله از شهید مدافعت سلامت آقای حسین دارابی که در دوره شیوع ویروس کرونا و در حین خدمت به بیماران، جانشان را برای سلامت هموطنان عزیز فداکردن، به خیر و نیکی یاد می‌کنم و به جهت مساعدة و ترغیب محقق برای انجام این پژوهش، تشکر و قدردانی می‌نمایم و به روح پاک ایشان درود می‌فرستم و برایشان در سرای باقی طلب آرامش و آمرزش دارم.

References

- Abdollahi, H. (2013) Analysis of the mechanism of evaluating the educational performance of faculty members: A case study of Allameh Tabatabai University. *Quarterly Journal of Educational Measurement and Evaluation Studies*, Third Year, No. 3, 2013, pp. 126–101[in Persian].
- Abdollahi, N. (2013). Evaluation of students' satisfaction with the quality of teaching of Mazandaran University professors. *Master Thesis*, Mazandaran University, Faculty of Literature and Humanities [in Persian].
- Aguilar, Pilar Retamal, Gonzalo .(2009). Protective environments and quality education in humanitarian contexts. *International Journal of Educational Development*, No29. Pp 3–16
- Akbari, S. (2015). Investigating the relationship between organizational learning and the teaching quality of Bandar Abbas high school teachers in the 2013–2014 Academic Year, *Master Thesis*, Shahid Bahonar University of Kerman, Faculty of Literature and Humanities [in Persian].
- Bagheri, N. (2011). Investigating the effective factors on the acceptance and application of electronic databases in the educational and research activities of the faculty members of Shiraz University Allameh Tabatabai University, *Master Thesis*, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Barfzadeh, Z (2002). Designing a model to evaluate the quality of the activities of faculty members of the Faculty of Literature and Humanities of Shahid Bahonar University, *Master Thesis*, Shahid Bahonar University of Kerman, Faculty of Literature and Humanities [in Persian].
- Barimani, A., Salehi, M & Sadeghi, M. R. (2012). Investigating the effective factors on improving the quality of higher education in the postgraduate course from the perspective of students of this course. *Educational Research Journal of Islamic Azad University*, Bojnourd Branch [in Persian].
- Bonakdari, N (2013). Characteristics of a worthy teacher in Iranian higher education and its consequences for students: Introducing a model. Al-Zahra University, *PhD Thesis*, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Caushy, Z (2014). Provide a model for predicting the quality of teaching of faculty members based on their philosophical mentality and job motivation. *Master Thesis*, Shahid Bahonar University of Kerman, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Derakhshani, M. (2013). Investigating the relationship between research and educational performance of faculty members (Case Study: Faculty of Agriculture, Zanjan University). *Master Thesis*, Faculty of Agriculture, Zanjan University [in Persian].
- Faraskhah, M. (2007). Develop and present a model for evaluating the quality and accreditation of Iranian higher education based on global and Iranian trade. *PhD Thesis*, Shahid Beheshti University, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Fathi Azar, A, Adib, Y & Golparvar, F. (2015): Phenomenology of effective and motivating factors in the quality of in-service training courses for teachers. *Quarterly Journal of Admiralty, School and Virtual Research*, No. 3 [in Persian].
- Fitrat, M, A, Khorasani, A, Abolghasemi, M & Qahramani, M (2019). Designing a performance management model for faculty members of Kabul University. *Iranian Higher Education Association Quarterly*, Year 7, Issue 4 [in Persian].
- Ghasemi, F (2016). The effect of intra-university financial resource allocation mechanisms on the educational and

- research performance of the departments of Shahid Chamran University of Ahvaz. *Master Thesis*, Shahid Chamran University of Ahvaz, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Gurupur, A. (2012). Investigating the relationship between scientific outputs and teaching quality of faculty members of the University of Isfahan. *Master Thesis*, University of Isfahan, Faculty of Psychology and Educational Sciences [in Persian].
 - Heydari, F (2013). The degree of concordance of the results of different strategies for evaluating the teaching of professors: A case study of the Faculty of Literature and Humanities, University of Kurdistan. *Master Thesis*, Kurdistan University, Faculty of Literature and Humanities [in Persian].
 - Hosseini, M. (2013). Designing a quality assurance model for physical education in the distance education system. *PhD thesis*, Payame Noor University Center, Faculty of Humanities and Physical Education [in Persian].
 - Jabbari, L. (205). Designing an audit model for educational and research processes in Shahed University, *PhD thesis*, University of Tehran, Faculty of Psychology and Educational Sciences. Department of Management and Educational Planning [in Persian].
 - Jafari Kakalki, M. (2011). A survey of the application of factors affecting the teaching quality of the faculty members of isfahan and shahrekord universities in the 88-89 Academic Year. *Master Thesis*, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Isfahan [in Persian].
 - Jafari, F (2018). Comparison of effective teaching components of faculty members with tuition fee teachers from students' point of view. *Master Thesis*, Mazandaran University [in Persian].
 - Khadivi, A., Seyed Kalan, S. M., Hassanpour, T., Ahmadi, H & Tarebari, H. (2019). Investigating the factors affecting the quality of teaching in farhangian university; Case Study: Campuses of Ardabil Province. *Journal of Education and Evaluation* ,Summer 2019, No. 42[in Persian].
 - Khadivi, A. & Al-Hverdi Khan Vaziri, A. (2016). Designing and compiling a model for evaluating the effectiveness and performance of faculty members of Islamic Azad universities in East Azerbaijan Province. *Productivity management*. Year 9, No. 34, 2015, pp. 174-161[in Persian].
 - Khadivi, A. & Sayed Kalan, S.M. (2019).Investigating the factors affecting the quality of teaching in Farhangian University; Case Study: Campuses of Ardabil Province. *Journal of Educational Studies*, Spring and Summer 2019, No. 18[in Persian].
 - Khoran, A. (2013). Investigating the relationship between the application of comprehensive quality management components and educational quality improvement in Payame Noor University of Tehran, *Master Thesis*, Payame Noor University, Faculty of Humanities – South Tehran [in Persian].
 - Knapper, K. & Cropley.A. (2000). Lifelong learning in higher education, (Third Edition), London: Kogan Page.
 - Marufi, Y (2008). Explain the factors affecting the quality of education in universities and design an appropriate model for its evaluation. *PhD Thesis*, Tarbeat Moalem University – Tehran, Faculty of Psychology and Educational Sciences [in Persian].
 - Marufi, Y, Kiamanesh, A, R, Mehr Mohammadi, M & Ali Askari, A. (2008). Evaluating the quality of teaching in higher education: A review of some perspectives. *Curriculum Studies Quarterly*, year, No. 5 , Summer 2007, 81-112, [in Persian].
 - Masoomi Fard, M. (2013). Evaluating quality and quality excellence in virtual universities. *PhD Thesis*, Payame Noor University Center, Faculty of Educational Sciences [in Persian].
 - Miri, V. (2007). Teaching guide in universities; Tehran: Samat [in Persian].
 - Mohammadi, M. (2013). Construction and validation of a scale to evaluate the educational performance of professors of Hormozgan University of Medical Sciences. *Master Thesis*, Hormozgan University, Faculty of Literature and Humanities [in Persian].
 - Nazari Shadkam, F, Ghorbani, A, Karimi, F & Sadeghi, I (2016). Identifying the factors affecting the quality of educational programs and its impact on the professional competencies of nurses. *Research in Medical Education*. 1394; 7 (1): 45-53[in Persian].
 - Nazemi Nargani, Z (2015). Investigating the relationship between evaluating the teaching quality of farhangian

university instructors on their professional competence from the perspective of campus students in isfahan province. *Master Thesis*, Payame Noor Center, Tehran, Faculty of Humanities [in Persian].

- Omarzai, A. (2015). Identifying criteria for evaluating the educational performance of faculty members from the perspective of Allameh Tabatabai University students, *Master Thesis*, Allameh Tabatabai University, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Pakmehr, H. (2012). The role of perception of the quality of teachers' teaching in the critical thinking of educational students. *Master Thesis*, Ferdowsi University of Mashhad, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Rakhsh Khorshid, M, Farajzadeh, Z, Izadpanah, A, M & Saadatjoo, S, R. (2015). Investigating the Factors Affecting the quality of education from the perspective of nursing graduates working in Birjand Hospitals in 2012, New Care, *Quarterly Journal of Nursing and Midwifery*, Birjand University of Medical Sciences Volume 11, Number 3[in Persian].
- Razavi, F (2016). Educational needs assessment of faculty members of Allameh Tabatabai University in the field of using the integrated learning approach and feasibility study of meeting the needs. *Master Thesis*, Allameh Tabatabai University, Faculty of Psychology and Educational Sciences [in Persian].
- RezaZadeh, A, Hosseini Nasab, S, D. Sarmadi, MR & Faraj Elahi, M (2015). Evaluation and prioritization of factors affecting the quality of education in e-learning environments using the technique of hierarchical analysis process, *Journal of Education and Evaluation* ,Spring 2016, No. 41[in Persian].
- Rezaei Forq, M. (2015). The effectiveness of students' evaluation of the teaching of faculty members of Birjand University with the Kirkpatrick model approach. *Master Thesis*, Birjand University, Faculty of Psychology and Educational Sciences [in Persian].
- Rezaei, A. M. (2011). Evaluation of performance evaluation indicators of departments and faculties of humanities in order to develop a structural model of Allameh Tabatabai University *PhD thesis*, Faculty of Educational Sciences and Psychology[in Persian].
- Sadioglu.O. Ipek.N & Derman.M. T (2009). Determining the information literacy skills of teacher candidates for the sustainability of quality in education. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. NO 1, pp 1455–1459.
- Salmani, A. (2012). Study of effective factors within the organization on improving the quality of education from the perspective of teachers and students of Yazd technical schools, *Master Thesis*, Tehran Payame Noor Center, Faculty of Literature and Humanities [in Persian].
- Shams Morkani, GH, R, Fathabadi, J & Zanganeh, F (2015 designing a performance evaluation model for faculty members, *The First National Conference on Quality Evaluation in the University System*, Article No. 1152, Tehran Sharif University of Technology. May 2014[in Persian].
- Sharifian, F; Nasr, R. & Abedi, L (2005). Explaining the indicators of effective teaching in universities and institutions of higher education and the extent of its realization in the University of Isfahan. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, No. 37 and. 2[in Persian].
- Soleimani, Z (2015). The effect of time management skills on the quality of education of faculty members of Qom University. *Master Thesis*, Semnan University, Faculty of Economics [in Persian].
- Tabarsa, Gh,A, Hassanyand Mofrad, M & Arefnejad, M. (2012). Analysis and ranking of factors affecting the improvement of educational quality (Case study: University of Isfahan). *Interdisciplinary Studies in Humanities*: Fall 2012, Volume 4, No 4 in a row 16[in Persian].
- Talibzadeh Shoushtari, L (2012). Documents of successful professors in effective teaching based on the theory-based method. *Master Thesis*, Birjand University, Faculty of Educational Sciences and Psychology [in Persian].
- Vosoughi Fard, R (2015). Educational needs assessment of new faculty members of Mazandaran University. *Master Thesis*,Faculty of Humanities, University of Mazandaran[in Persian]
- Zamani, A (2018). Identify, analyze and prioritize the factors affecting the quality of education in higher education. *Quarterly Journal of Innovation and Value Creation*: 1. 1396; 6 (11): 23–36[in Persian].
- Zarbakhsh, A. (2013). Identify effective teaching models and propose a suitable model for effective teaching and

determine its structural validity. *Master Thesis*. Kharazmi University, Faculty of Psychology and Educational Sciences [in Persian].

- Sandoval.L.Y. Rodríguez-Sedano.A & Ecima.I (2010). Ethical qualities of professional development of the educator ahumanistic perspective needed to manage a new way to see the quality of education. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. No 2.
- Van de Grift, W. (2007). Quality of teaching in four european countries: A review of the literature and application of an assessment instrument. *Educational Research*, 49 (2), 127–152.

◀ **مجید دارابی:** دانش آموخته دکتری تخصصی مدیریت آموزشی از
دانشگاه تهران می باشد؛ ایشان محقق و مدرس در دانشگاه‌های
تهران، شاهد، مهرالبزر، آزاد اسلامی واحد پیشوای رامین، آزاد
اسلامی واحد یادگار امام(ره) و مرکز آموزشی علوم اداری شرکت
ملی مناطق نفت خیز جنوب بوده در سال ۱۳۹۸ موفق به
دریافت لوح ویژه جشنواره علامه جعفری(ره) شدند.

